Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

TAKWIMU ZA HALI YA UHALIFU NCHINI
JANUARI - DESEMBA 2014

Jeshi la Polisi Tanzania
Wizara ya Mambo ya
Ndani ya Nchi
Dar es Salaam

Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Wizara ya Fedha
Dar es Salaam

Januari, 2015

Dira

Kuwa na Jeshi linalozingatia weledi, usasa na ushirikiano na wananchi lisaidialo utunzaji wa ulinzi na amani nchini.

Dhima

Kuwa na Jeshi lililopanuka, linaloonekana, linalofikika, linalojali wateja/umma na linaloshirikiana na wananchi katika kulinda mali na maisha ya wananchi.

DIBAJI

Hali halisi na tafiti mbalimbali nchini zinaonesha kuwa kuna uhusiano wa moja kwa moja wa amani, usalama na maendeleo ya kijamii na kiuchumi. Kwa kuzingatia hilo, serikali kupitia Jeshi la Polisi, imekuwa inafanya juhudi za kutengeneza mazingira ya kuwawezesha wananchi ili waweze kujihusisha kikamilifu katika shughuli za maendeleo. Lengo ni kuhakikisha usalama wa raia na mali zao kama ilivyo ainishwa katika Mpango wa Kukuza Uchumi na Kuondoa Umaskini II (MKUKUTA II).

Ernest Jumbe Mangu.
Inspekta Jenerali wa Polisi,
Makao Makuu ya Polisi,

Hivyo basi, mapambano ya uhalifu si jukumu la Jeshi la Polisi peke yake bali ni jukumu la kila raia. Dhana ya ulinzi wa raia na mali zao kuwa ni jukumu la Jeshi la Polisi pekee ni dhana potofu. Tangu zama za kale, upo ushahidi unaoonesha kuwa ulinzi wa raia na mali zao, ukamataji wa wahalifu na usimamizi wa sheria ni ushirikiano wa pamoja baina ya Jeshi la Polisi na wananchi

Hali hii inathibitishwa na uanzishwaji wa vikundi vya jadi ñSungusunguò, ambapo baada ya miaka nenda rudi mabadiliko ya kiuchumi, ukuaji wa miji, teknolojia vimesababisha mfumo wa ulinzi kuangaliwa upya na ndipo dhana ya ulinzi shirikishi na Polisi jamii inapoingia kusaidia jukumu hili. Jambo ambalo limekuwa likiongeza ari na hamasa kwa raia katika kujilinda wenyewe.

Ni dhahiri kuwa uwezo wa Jeshi la Polisi wa kukabiliana na matukio mbalimbali ya uhalifu hauna uwiano na idadi ya matukio ya uhalifu nchini kutokana na ongezeko kubwa la watu ukilinganisha na idadi ya askari. Lakini hata kama uwiano ungekuwepo, bado kungekuwepo na haja ya kuboresha ushirikiano kwenye suala la ulinzi kwa sababu mlinzi wa nchi ni mwananchi mwenyewe. Taasisi zilizopo zinasimamia na kuelekeza ni namna gani ulinzi unaweza kufanyika.

Kwa kuzingatia hilo, falsafa ya Polisi Jamii imekuja kama mpango unaowaunganisha polisi na jamii katika kutafuta ufumbuzi wa matatizo mapya na yale ya zamani kwa lengo la kuhakikisha kila mtu anawajibika katika sehemu yake ya kazi ili kuleta maendeleo yenye tija kwa taifa na vilevile kuhakikisha usalama kwa wageni wanaoingia nchini.

Ernest Jumbe Mangu.
Inspekta Jenerali wa Polisi,
Makao Makuu ya Polisi,
S.L.P. 9141,
Dar es Salaam.
Tanzania

SHUKRANI

Taarifa hii ya Januari - Desemba 2014 imeandaliwa kwa pamoja na wadau mbalimbali kutoka katika Mfumo wa Taifa wa Kitakwimu wakiongozwa na Mkuu wa Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi Kamishina Msaidizi Mwandamizi wa Polisi, Andrew J. Jumamosi. Kwa niaba ya Jeshi la Polisi Tanzania napenda kuwashukuru kwa kutoa maelekezo na kututia moyo wakati wa uaandaji wa taarifa hii.

Diwani Athuman - DCP
Kaimu Mkurungezi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai,
Makao Makuu ya Upelelezi

Aidha, Shukrani za pekee ziende kwa Mkurugenzi Mkuu wa Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Dk. Albina Chuwa kupitia mradi wa TSMP kwa kuwaruhusu watendaji wake kuweza kushirikiana na watendaji wa Polisi ili kufanikisha uandaaji wa Taarifa hii. Bila kusahau wataalamu toka Chuo Kikuu cha Dar- es-Salaam, Chuo cha Takwimu cha Mashariki na Kusini mwa Afrika kwa mchango wao mkubwa katika kufanikisha taarifa hii kwa kuzingatia ubora na viwango vilivyowekwa.

Shukrani kwa Kamati ya Bunge ya Mambo ya Nje, Ulinzi na Usalama kwa jitihada zao za dhati za kutambua umuhimu wa takwimu katika kufanikisha utendaji wa Jeshi la Polisi nchini.

Shukrani kwa askari wote wa Jeshi la Polisi nchini kila mmoja kwa nafasi yake, pia ninawashukuru watumishi wote wa Ofisi ya Takwimu ya Taifa kwa kushiriki kikamilifu katika kuandaa taarifa za nusu na mwaka mfululizo.

Shukrani za kipekee ziwafikie wataalam wa uandaaji wafuatao wa kitabu hiki wakiongozwa na SACP Andrew Jumamosi (TPF), Ahmed Makbel (EACT), Emilian Karugendo (NBS) Valerian Tesha (NBS), Ibrahim Masanja (NBS), Margreth Jacob (NBS), SP Andrew Mapunda (TPF), SSP Marco Kilumbo (PRISONS), Clement Mwakanyamale (DPP), A/INSP Bakari Mwambungu (TPF), D/C Mussa Maduhu (TPF), D/C Vitalis Wantiku (TPF), D/C David Madaha(TPF) na D/C Mussa Azishi (TPF).

Diwani Athuman - DCP
Kaimu Mkurungezi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai,
Makao Makuu ya Upelelezi,
S.L.P. 9093,
Dar es Salaam.
Tanzania

YALIYOMO

DIBAJI i
SHUKRANI ii
Orodha ya Majedwali v
MAANA YA VIFUPISHO vi
MUHTASARI vii
SURA YA KWANZA 1
USULI 1
1.0 Utangulizi 1
1.1 Jiografia na Utawala 1
1.2 Jeshi la Polisi 2
1.2.1 Majukumu ya Jeshi la Polisi 2
1.2.2 Takwimu za Jeshi la Polisi 2
1.2.3 Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi 3
SURA YA PILI 5
HALI YA UHALIFU NCHINI 5
2.0 Utangulizi 5
2.1 Muhtasari wa hali ya uhalifu. 5
2.2 Mchanganuo wa Makosa Makubwa 6
SURA YA TATU 9
AINA YA MAKOSA NA TAKWIMU 9
3.0 Utangulizi 9
3.1 Aina ya Makosa 9
3.1.1 Makosa ya Kuwania Mali 9
3.1.2 Makosa Dhidi ya Binadamu 9
3.1.3 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii 9
3.1.4 Matukio ya Usalama Barabarani 9
3.1.5 Matishio mengine yanayojitokeza katika jamii 10
3.2 Uchambuzi kwa Makundi ya Makosa 10
3.2.1 Makosa Makubwa ya Jinai 10
3.2.1.1 Makosa ya Makubwa ya Kuwania Mali 12
3.2.1.2 Makosa Makubwa Dhidi ya Binadamu 14
3.2.1.3 Makosa Makubwa Dhidi ya Maadili ya Jamii 16
3.2.2 Makosa Madogo ya Jinai 18
SURA YA NNE 21
MATUKIO YA USALAMA BARABARANI 21
4.0 Utangulizi 21
4.1 Matukio ya Ajali Barabarani 21
4.2 Ajali za Pikipiki 23

SURA YA TANO.....25
MATISHIO MENGINEYO YANAYOJITOKEZA KATIKA JAMII.....25
5.0 Utangulizi.....25
5.1 Makosa ya Kimtandao.....25
5.2 Ulipuaji wa Mabomu.....26
5.3 Matukio ya Tindikali.....27
5.4 Bidhaa Bandia.....27
5.5 Ukatili wa Kijinsia.....27
5.6 Mauaji na Sababu Zake.....30
5.7 Usafirishaji Haramu wa Binadamu.....32
SURA YA SITA.....33
USHUGHULIKIAJI WA KESI.....33
6.0 Utangulizi.....33
6.1 Kesi Zilizoshughulikiwa.....33
6.2 Kesi Zilizokuwa Chini ya Upelelezi.....33
SURA YA SABA.....35
MAJUKUMU NA NGUVU KAZI YA JESHI LA POLISI.....35
7.0 Utangulizi.....35
7.1 Nguvu Kazi.....35
SURA YA NANE.....36
MATUKIO YA KUSHTUA.....36
8.0 Utangulizi.....36
8.1 Matukio ya Kushtua Yaliyotokea Mwaka 2014.....36
SURA YA TISA.....41
HITIMISHO NA MAPENDEKEZO.....41
9.0 Utangulizi.....41
9.1 Mapendekezo.....41
9.2 Hitimisho.....42

Orodha ya Majedwali

Jedwali Na. 1: Mchanganuo wa Makosa Makubwa na Madogo ya Jinai na Ajali za Barabarani, Tanzania 2013 na 2014 5

Jedwali Na. 2: Mchanganuo wa Makosa Makubwa ya Jinai na Usalama Barabarani, Tanzania, 2014 7

Jedwali Na. 3: Makosa Makubwa ya Jinai Yaliyoripotiwa, Tanzania, 2014 11

Jedwali Na. 4: Makosa ya Makubwa ya Kuwania Mali Kimkoa, Tanzania, 2014 13

Jedwali Na. 5: Makosa Makubwa Dhidi ya Binadamu, Tanzania, 2014 15

Jedwali Na. 6: Makosa Makubwa Dhidi ya Maadili Kimkoa, Tanzania, 2014 17

Jedwali Na. 7: Makosa Madogo ya Jinai kwa Kipindi cha Januari - Desemba 2014 19

Jedwali Na. 8: Matukio ya Usalama Barabarani kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014 22

Jedwali Na. 9: Matukio ya Ajali za Pikipiki kwa Kipindi cha Januari - Desemba, 2013 na 2014 23

Jedwali Na. 10: Matukio ya Ajali za Pikipiki kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014 24

Jedwali Na. 11: Idadi ya Kesi za Wizi wa Kimtandao, Tanzania, 2013 na 2014 26

Jedwali Na. 12: Makosa ya Unyanyasaji wa Kijinsia kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014 . 29

Jedwali Na. 13: Mauaji na Sababu zake kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014 31

Jedwali Na. 14: Matokeo ya Kesi Kimkoa na Namna Zilivyoshughulikiwa Kimkoa, Tanzania, 2014 34

Jedwali Na. 15: Ikama ya Jeshi la Polisi Tanzania, 2014 35

MAANA YA VIFUPISHO

IGP	-	Inspekta Jenerali wa Polisi
DCI	-	Mkurugenzi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai
CP-CP	-	Kamisha wa Polisi Jamii
OC CID	-	Mkuu wa Upelelezi wa Wilaya
NBS	-	Ofisi ya Taifa ya Takwimu
RPC	-	Kamanda wa Polisi wa Mkoa
TPF	-	Jeshi la Polisi Tanzania
SACP	-	Kamishna Msaidizi Mwandamizi wa Polisi
SSP	-	Mrakibu Mwandamizi wa Polisi
SP	-	Mrakibu wa Polisi
ASP	-	Mrakibu Msaidizi wa Polisi
INSP	-	Mkaguzi wa Polisi
A/INSP	-	Mkaguzi msaidizi wa Polisi
D/CPL	-	Mpelelezi wa Cheo cha Koplo
D/C	-	Askari Mpelelezi
NFA	-	Hakuna hatua iliyochukuliwa
NOD	-	Hakuna kosa lililobainika
U	-	Hakuna mtuhumiwa aliyekamatwa
FCC	-	Tume ya Ushindani wa Biashara
TFDA	-	Mamlaka ya Chakula na Dawa
TBS	-	Shirika la Viwango Tanzania
TRA	-	Mamlaka ya Mapato Tanzania
TFRA	-	Mamlaka ya Udhibiti wa Ubora wa Mbolea
COSOTA	-	Chama cha Hakimiliki Tanzania
PGO		Kanuni Kuu za Jeshi la Polisi
DPP		Mkurugenzi wa Mashtaka

MUHTASARI

Taarifa hii imeangalia kwa ujumla matukio mbalimbali ya uhalifu yaliyoripotiwa nchini katika kipindi cha Januari - Desemba, 2014. Matukio hayo yamegawanyika katika makosa makubwa na madogo ya jinai na ya usalama barabarani. Makosa ya jinai yamegawanyika katika makundi matatu: - makosa dhidi ya binadamu, makosa ya kuwania mali na makosa dhidi ya maadili ya jamii.

Kuanzia Januari - Desemba 2014, jumla ya matukio **1,654,247** ya jinai na usalama barabarani yaliripotiwa katika vituo vya polisi nchini, ukilinganisha na matukio **1,248,653** yaliyoripotiwa kipindi cha Januari - Desemba 2013. Hili ni ongezeko la matukio **405,594** ambalo ni sawa na asilimia **32.5**.

Idadi ya matukio ya jinai **528,575** yaliripotiwa mwaka 2014, ukilinganisha na matukio **560,451** ya mwaka 2013. Huu ni upungufu wa matukio **31,876** ambao ni sawa na asilimia **5.7**.

Kwa upande wa usalama barabarani jumla ya matukio **1,125,672** yaliripotiwa ukilinganisha na matukio **688,202** ya mwaka 2013. Hili ni ongezeko la matukio **437,470** ambalo ni sawa na asilimia **63.6**.

Takwimu zinaonesha mwaka 2014 makosa ya jinai yaliyoshamiri kuripotiwa ni uvunjaji, kupatikana na bangi na ubakaji. Matukio yaliyoongezeka kwa kasi ukilinganisha na mwaka 2013 ni kupatikana na pombe ya moshi, kupatikana na bangi. Kwa upande wa usalama barabarani hakukuwa na ongezeko la ajali, vifo wala majeruhi. Jeshi la Polisi linatarajia kutumia takwimu hizi za mwaka 2014 kubuni mikakati ya kudhibiti na kukabiliana na makosa yaliyoshamiri kwa kipindi cha mwaka 2015. Licha ya kupungua kwa makosa ya usalama barabarani, Jeshi la Polisi litaendelea na operesheni zake za kukabiliana na makosa hayo kwani athari zake bado ni kubwa.

Kupungua kwa uhalifu kwa makosa makubwa na madogo ya jinai nchini kwa asilimia **5.7** mwaka 2014 kumetokana kwa kiasi kikubwa na sera ya Polisi jamii na Ulinzi shirikishi, ambayo inatoa fursa kwa jamii kushirikiana na jeshi la polisi pamoja na wadau wa haki jinai katika kukabiliana na uhalifu.

Taarifa hii inatoa mapendekezo mbalimbali ya kuongeza ufanisi kwa Jeshi la Polisi katika kupambana na uhalifu. Miongoni mwa mapendekezo hayo ni kuongezewa bajeti, nguvu kazi, vifaa na mafunzo. Taarifa inahitimisha kwa kutoa wito kwa kila mmoja kutimiza wajibu wake ili kupunguza kiwango cha uhalifu na hatimaye kuongeza kipato cha wananchi na taifa kwa ujumla.

SURA YA KWANZA

USULI

1.0 Utangulizi

Sura hii inaangalia jiografia ya nchi na majukumu ya msingi ya Jeshi la Polisi Tanzania. Hivyo, Takwimu zinazotolewa na Jeshi la Polisi zitasaidia uthibiti wa hali ya uhalifu nchini na kuendeleza hali ya amani na utulivu iliyopo ambayo ni muhimu katika kuwawezesha wananchi kushiriki katika shughuli za kiuchumi.

1.1 Jiografia na Utawala

Tanzania ni Jamhuri ya Muungano wa nchi mbili za Tanganyika na Zanzibar ulioundwa tarehe 26 Aprili 1964. Tanzania ni miongoni mwa nchi tano za Afrika Mashariki na ipo kati ya latitudo 10 na 120 Kusini mwa Ikweta; na longitudo 290 na 410 Mashariki mwa Greenwich. Tanzania ina eneo la ukubwa wa kilomita za mraba 945,087. Kwa upande wa Kaskazini imepakana na nchi za Kenya na Uganda; kwa upande wa Magharibi imepakana na nchi za Rwanda, Burundi na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo; kwa upande wa Kusini Magharibi imepakana na Malawi na Zambia; kwa upande wa Kusini imepakana na Msumbiji, na kwa upande wa Mashariki imepakana na Bahari ya Hindi.

Tanzania ina maziwa makuu matatu ambayo ni Ziwa Victoria, Ziwa Tanganyika na Ziwa Nyasa. Tanzania ina vivutio vingi vya kitalii ukiwemo mlima mrefu kuliko yote Afrika na wenye theluji kwa kipindi chote cha mwaka, yaani mlima Kilimanjaro. Vivutio vingine ni pamoja na mbuga za wanyama, mambo ya kale na fukwe nzuri za bahari katika pwani ya Tanzania Bara na visiwa vya Tanzania Zanzibar.

Hali ya hewa ni ya kitropiki kwa kipindi chote cha mwaka yenye misimu miwili ya mvua ya masika na vuli. Shughuli kuu za uchumi ni kilimo, ufugaji, uvuvi, uchimbaji madini, utalii, viwanda na huduma. Licha ya kuwa Tanzania ina makabila yanayozidi 120, lugha kuu ya taifa ni Kiswahili inayozungumzwa na takribani watu wote.

Tanzania ni nchi inayofuata demokrasia ya vyama vingi vya siasa. Dola ya Tanzania ina mihimili mitatu - Bunge, Mahakama na Serikali. Tanzania ina mfumo wa serikali mbili - Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania mpaka sasa inaongozwa na Rais wa awamu ya nne na ile ya Zanzibar inaongozwa na Rais wa awamu ya saba. Tanzania kiutawala imegawanyika katika mikoa 30 ambapo 25 ipo Tanzania Bara na mitano (5) ipo Tanzania Zanzibar.

1.2 Jeshi la Polisi

Kwa ujumla Tanzania ni nchi ya amani na utulivu (kiashiria cha amani ni 5.6 kulingana na Mo Ibrahim, 2012) ukilinganisha na nchi nyingine Afrika. Tanzania imeweza kuingia mfumo wa vyama vingi vya siasa mwaka 1992 na kuweza kurithishana uongozi kwa amani. Jeshi la Polisi la Tanzania limechangia kwa kiasi kikubwa utulivu na amani iliyopo kwa kufanya kazi zake kwa kuzingatia utawala wa sheria na haki za binadamu.

1.2.1 Majukumu ya Jeshi la Polisi

Majukumu ya Jeshi la Polisi yameainishwa katika Kifungu cha 5 cha Sheria ya Jeshi Polisi na Watoa Huduma Wasaidizi wa Polisi Sura ya 322 kama ilivyoboreshwa 2002. Majukumu hayo ni pamoja na kulinda amani, kulinda raia na mali zao, kuzuia makosa kabla hayajatendeka, kuwakamata wahalifu na kuwafikisha mahakamani na kusimamia utekelezaji wa sheria na kanuni za nchi.

Pamoja na sheria, utendaji katika Jeshi la Polisi huongozwa na Kanuni za Jeshi la Polisi sambamba na sifa za msingi (vithaminiwa) za Jeshi la Polisi ambazo ni ujasiri, uwazi, utiifu, ukweli, uadilifu, uaminifu, haki na kuheshimiana. Katika kutekeleza majukumu yake, Jeshi la Polisi pia huzingatia mikataba ya kimataifa ya kiusalama na haki za kibinadamu.

Mambo hayo yote kwa pamoja yameaambatana na mabadiliko makubwa yanayofanyika ndani ya Jeshi la Polisi kama ilivyoainishwa katika programu ya maboresho ya Jeshi la Polisi Tanzania. Ili kutekeleza majukumu hayo, maeneo saba yameainishwa kama ifuatavyo;

- Mifumo kwa ajili ya kuboresha sera na operesheni.
- Sheria, udhibiti wa taasisi na muundo.
- Habari na Mawasiliano (TEHAMA).
- Mifumo kwa ajili ya kuboresha usimamizi wa rasilimali watu
- Miundombinu, vifaa kwa ajili ya ufanisi katika Sera.
- Kushirikisha jamii katika sera (Sera ya Ulinzi Shirikishi).
- Programu ya Utawala na Usimamizi wa Mipango

Utekelezaji wa maboresho haya ya Jeshi unalenga kulifanya Jeshi la Polisi kuwa la kisasa na lenye kuzingatia mihimili ya kisasa inayozingatia, weledi, ushirikishwaji wa jamii na uwajibikaji. Ili azma ya Jeshi itimie, kila mtu kwa nafasi yake anawajibika kutii sheria bila shuruti kwa kushirikiana na wadau wote wa haki jinai. kuhakikisha elimu hii inaenea kuanzia kitongoji hadi kata / shehia, tarafa, wilaya, mkoa na taifa.

1.2.2 Takwimu za Jeshi la Polisi

Jeshi la Polisi lina takwimu za aina mbili - takwimu za utawala na za uhalifu. Takwimu za utawala zinajumuisha rasilimali watu, vifaa na fedha. Takwimu za uhalifu zinajumuisha matukio yote ya uhalifu yanayoripotiwa katika vituo vya polisi nchini. Takwimu hizi hulisaidia Jeshi la Polisi kupanga mipango yake ya kiutendaji na kimaendeleo. Sura zifuatazo zinatoa takwimu za hali ya uhalifu kwa mchanganuo mpana.

1.2.3 Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi

Kitengo cha takwimu hupokea taarifa kutoka katika vituo vya polisi nchini, huweka pamoja, huhifadhi na huchambua taarifa za matukio mbalimbali ya uhalifu na hatimaye huandaa taarifa ya mwaka ya hali ya uhalifu nchini kwa kushirikiana na vitengo vingine vya jeshi.

Pamoja na taarifa hizi, Kitengo kimetengeneza mfumo wa kielektroniki unaowezesha vituo vya polisi kuingiza taarifa za uhalifu kwa kutumia kompyuta na hatimaye kuingia katika kanzi iliyopo makao makuu ya Jeshi la Polisi kwa njia ya mtandao. Taarifa hizo huutumika katika mahitaji mbalimbali ya kiutendaji na kiintelijensia kuanzia ngazi ya kituo hadi wilaya, mkoa, kanda na Makao Makuu ya Jeshi la Polisi.

Tathmini ya hali ya uhalifu iliyofanyika Januari-Desemba 2014 ilibaini uwepo wa umuhimu wa kufanya ufuatiliaji wa karibu zaidi kwa kutoa taarifa zake kulingana na kanuni za Jeshi la Polisi namba 41. Jeshi la Polisi limeendelea kushirikiana na Ofisi ya Taifa ya Takwimu kupitia Mpango Kabambe wa Kuimarisha Takwimu Tanzania kwa nia ya kutathimini hali yaa uhalifu nchini. Vilevile kutathimini utekelezaji wa malengo ya MKUKUTA II yanayohusu maswala ya ulinzi na usalama wa raia na mali zao.

Taarifa hii inatoa taswira ya hali halisi ya uhalifu ilivyo na inaliwezesha Jeshi la Polisi kujipanga vema katika kipindi cha mwaka 2015. Pia inatoa fursa ya kuangalia wapi panahitaji msukumo zaidi ili kuimarisha hali ya usalama. Hivyo basi, jamii kwa ujumla itaendelea kufanya shughuli zao za kukuza uchumi ili kufikia lengo kuendana na Mpango wa Matokeo Makubwa Sasa (BRN), hususani maswala yanayohusu Jeshi la Polisi kama vile kupunguza malalamiko ya wananchi.

SURA YA PILI

HALI YA UHALIFU NCHINI

2.0 Utangulizi

Katika kipindi cha Januari ï Desemba, 2014 hali ya ulinzi na usalama nchini imeendelea kuimarika. Hali ya utulivu imeendelea kuwepo licha ya matukio mbalimbali yaliyokuwa yakijitokeza kama milipuko ya mabomu, mauaji, ajali za barabarani na makosa ya maadili ya jamii.

2.1 Muhtasari wa hali ya uhalifu.

Taarifa hii inaonesha kuongezeka na kupungua kwa matukio ya uhalifu nchini. Matukio yanayoangaliwa ni yale yaliyoripotiwa kipindi cha Januari - Desemba, 2014 yakilinganishwa na Januari - Desemba, 2013. Aidha, taarifa inaonesha hali ya uhalifu kwa upande wa Tanzania Zanzibar na Tanzania Bara. Katika mwaka 2014 jumla ya kesi **1,654,247** ziliripotiwa ikilinganishwa na kesi **1,248,653** zilizoripotiwa mwaka 2013. Hili ni ongezeko la kesi **405,594** sawa na asilimia **32.5** kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 1

Kwa ujumla, matukio yanayochambuliwa yanahusisha makosa yote ya jinai makubwa na madogo na yale ya usalama barabarani. Taarifa inaainisha makosa dhidi ya binadamu, makosa ya kuwania mali, makosa dhidi ya maadili ya jamii, makosa ya usalama barabarani, matishio yote ya makosa ya kimtandao na aina zote za migogoro iliyojitokeza. Mwisho taarifa inaonesha usimamizi na ushughulikiaji wa kesi zote zilizoripotiwa katika vituo vya polisi nchini.

Jedwali Na. 1: Mchanganuo wa Makosa Makubwa na Madogo ya Jinai na Ajali za Barabarani, Tanzania 2013 na 2014

Makosa	2013	2014	Tofauti (2013 na 2014)	Mabadiliko (asilimia)
Makosa ya Jinai				
Madogo	487,232	458,422	-28,810	-5.9
Makubwa	73,219	70,153	-3,066	-4.2
Jumla Ndogo	**560,451**	**528,575**	**-31,876**	**-5.7**
Matukio ya Usalama Barabarani				
Madogo	663,722	1,110,252	446,530	67.3
Makubwa	24,480	15,420	-9,060	-37.0
Jumla Ndogo	**688,202**	**1,125,672**	**437,470**	**63.6**
Jumla Kuu	**1,248,653**	**1,654,247**	**405,594**	**32.5**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.2 Mchanganuo wa Makosa Makubwa

Katika kipindi cha Januari - Desemba, 2014 takwimu zinaonesha kuwa makosa ya jinai yaliyoshamiri kuripotiwa ni uvunjaji, kupatikana na bangi na ubakaji kama Jedwali Na. 2 linavyoonesha. Matukio yaliyoongezeka kwa kasi ukilinganisha na kipindi cha Januari - Desemba, 2013 ni kupatikana na mitambo ya kutengeneza pombe ya moshi (makosa dhidi ya maadili ya jamii), ajali za moto, kupatikana na mabomu (makosa dhidi ya maadili ya jamii). Kwa upande wa usalama barabarani hakukuwa na ongezeko la ajali, vifo wala majeruhi. Licha ya kupungua makosa ya usalama barabarani, Jeshi la Polisi litaendelea na operesheni zake za kukabiliana na makosa hayo kwani athari zake bado ni kubwa.

Jedwali Na. 2: Mchanganuo wa Makosa Makubwa ya Jinai na Usalama Barabarani, Tanzania, 2014

Makosa	2013	2014	Tofauti	%
Makosa Dhidi ya Binadamu				
Mauaji	3,929	3,775	-154	-3.9
Kubaka	6,105	6,028	-77	-1.3
Kulawiti	820	944	124	15.1
Wizi wa Watoto	192	146	-46	-24.0
Kutupa Watoto	243	237	-6	-2.5
Kunajisi	10	15	5	50.0
Usafirishaji Binadamu	36	21	-15	-41.7
Jumla	**11,335**	**11,166**	**-169**	**-1.5**
Makosa ya Kuwania Mali				
Wizi wa Silaha	76	59	-17	-22.4
Unyang'anyi katika Barabara Kuu	3	0	-3	-
Unyang'anyi wa kutumia/Silaha	1,266	1,127	-139	-11.0
Unyang'anyi wa kutumia /Nguvu	5,710	5,294	-416	-7.3
Uvunjaji	23,017	21,479	-1538	-6.7
Wizi	885	1,043	158	17.9
Wizi wa Pikipiki	4,695	5,232	537	11.4
Wizi wa Magari	464	427	-37	-8.0
Noti Bandia	664	517	-147	-22.1
Wizi wa Mifugo	5,307	5,119	-188	-3.5
Wizi katika Mabenki	116	55	-61	-52.6
Wizi katika Mashirika ya Umma	158	59	-99	-62.7
Wizi katika Vyama vya Ushirika	13	32	19	146.2
Wizi katika Serikali za Mitaa	11	6	-5	-45.5
Wizi katika Serikali Kuu	14	8	-6	-42.9
Wizi katika Vyama vya Siasa	0	2	2	-
Kuchoma Nyumba Moto	2,402	2,293	-109	-4.5
Ajali ya Moto	369	740	371	100.5
Kughushi	300	316	16	5.3
Jumla	**45,470**	**43,808**	**-1,662**	**-3.7**
Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii				
Kupatikana na Silaha	606	355	-251	-41.4
Madawa ya Kulevya	479	480	1	0.2
Bangi	6,821	6,747	-74	-1.1
Mashamba ya Bangi	0	57	57	-
Mirungi	1,331	1,206	-125	-9.4
Nyara za Serikali	884	610	-274	-31.0
Magendo	61	79	18	29.5
Rushwa	15	3	-12	-80.0
Kupatikana na Pombe ya Moshi	5,064	4,669	-395	-7.8
Kupatikana na Mitambo ya kutengeneze pombe ya moshi	162	263	101	62.3
Kupatikana na Risasi	114	98	-16	-14.0
Kupatikana na bomu	6	13	7	116.7
Wahamiaji Haramu	871	599	-272	-31.2
Jumla	**16,414**	**15,179**	**-1235**	**-7.5**
Jumla Kuu Jinai	**73,219**	**70,153**	**-3066**	**-4.2**
Matukio ya Usalama Barabarani				
Matukio				
Matukio yya Ajali	24,480	15,420	-9,060	-37.0
Ajali za Vifo	3,545	3,106	-439	-12.4
Waliokufa	4,091	3,857	-234	-5.7
Waliojeruhiwa	21,536	15,230	-6,306	-29.3

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

SURA YA TATU

AINA YA MAKOSA NA TAKWIMU

3.0 Utangulizi

Katika kukabiliana na uhalifu nchini, Jeshi la Polisi limeyagawanya matukio ya uhalifu katika makundi yafuatayo:

1. Makosa ya Kuwania Mali
2. Makosa Dhidi ya Binadamu
3. Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii
4. Matukio ya Usalama Barabarani
5. Matishio Mengine yanayojitokeza katika Jamii.

Jeshi la Polisi limeainisha uchambuzi wa makosa yote ya jinai na usalama barabarani kwa kipindi cha Januari - Desemba 2014 ili kuwasaidia viongozi wa Jeshi la Polisi kuielewa hali halisi ya uhalifu, na kwa njia hiyo kutoa mapendekezo yatakayoweza kuboresha ulinzi na usalama.

3.1 Aina ya Makosa

3.1.1 Makosa ya Kuwania Mali

Ni makosa au matukio yanayotendwa na mtu kwa nia ya kuwania mali iwe kutoka kwa mtu binafsi, kampuni au serikalini. Makosa haya mara nyingine yanaweza yakasababisha kutokea kwa kosa jingine kutegemea na mazingira.

3.1.2 Makosa Dhidi ya Binadamu

Makosa haya huathiri utu wa binadamu na maisha yake. Matendo yanayotokana na makosa haya hutendwa na watu wanaofahamiana; kwa mfano wanaweza kuwa marafiki, waliozoeana na wana mahusiano. Makosa yanayoangukia katika kundi hili ni mauaji, ubakaji, kunajisi, wizi wa watoto, kutupa watoto na usafirishaji haramu wa binadamu.

3.1.3 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii

Haya ni makosa yanayokiuka maadili mema ya jamii. Aina hii ya makosa ni kama vile matumizi na usafirishaji wa madawa ya kulevya; rushwa, ukahaba, kucheza kamari na uwindaji haramu.

3.1.4 Matukio ya Usalama Barabarani

Matukio ya usalama barabarani yamegawanyika katika makundi mawili; ambayo ni matukio makubwa na matukio madogo ya usalama barabarani.

Matukio Makubwa ya Usalama Barabarani ni yale ambayo mara yanapotokea husababisha vifo, majeruhi na uharibifu wa mali.

Matukio Madogo ya Usalama Barabarani ni yale matukio ambayo yakitendeka hayataleta madhara au yanaweza kuleta madhara wakati huohuo ama baadaye; mfano kuendesha gari au pikipiki bila leseni, kuegesha chombo bila kufuata utaratibu, kwenda mwendo kasi na kupita njia au barabara isiyo ruhusiwa na kadhalika. Kwa matukio haya, mkosaji mara anapokamatwa hupewa adhabu ya kutozwa faini ya fedha ama kupewa onyo.

3.1.5 Matishio mengine yanayojitokeza katika jamii

Hivi karibuni kumeibuka aina za uhalifu ambazo ni tishio kwa watu binafsi, taasisi na Serikali. Matukio haya pia huweza kuhujumu hali ya uchumi. Baadhi ya makosa haya ambayo huhitaji nguvu au mbinu za ziada katika kukabiliana nayo ni pamoja na:.

i. Makosa ya kimtandao
ii. Ulipuaji mabomu
iii. Matukio ya kumwagia watu tindikali
iv. Ukatili wa kijinsia.
v. Usafirishaji haramu wa binadamu.

3.2 Uchambuzi kwa Makundi ya Makosa

Uchambuzi umefanyika ili kujua idadi ya makosa makubwa na madogo ya jinai na ya usalama barabarani kama ilivyoainishwa hapa chini.

3.2.1 Makosa Makubwa ya Jinai

Uchambuzi wa makosa makubwa ya jinai umefanyika ili kutambua ongezeko au upungufu wa makosa hayo. Takwimu zinaonesha kuwa jumla ya makosa **70,153** makubwa ya jinai yaliripotiwa mwaka 2014 ikilinganishwa na **73,219** yaliyoripotiwa mwaka 2013. Huu ni upungufu wa makosa **3,066** ambayo ni sawa na asilimia **4.2**.

- **Makosa makubwa ya kuwania mali** yalijitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (5,783,) Ilala (3,577), Morogoro (2,923), Temeke (2,771) na Pwani (2,490)

- **Makosa makubwa dhidi ya binadamu** yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Mbeya (830), Kinondoni (791), Tabora (595), Morogoro (571), na Temeke (563),

- **Makosa makubwa dhidi ya maadili ya jamii** yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Temeke (2,108), Kinondoni (1,516), Ilala (1,022), Kilimanjaro (949), na Arusha (801),

Tathmini ya jumla inaonesha kuwa mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (8,090), Ilala (4,984), Temeke (5,442), Morogoro (4,048), na Pwani (3,492), ndiyo yenye kiwango kikubwa cha makosa, wakati mikoa ya Kusini Pemba (89), Wanamaji (58), Reli (57), Kaskazini Pemba (49) na Tazara (41) inaonesha kiwango kidogo cha makosa yaliyoripotiwa kipindi hiki.

Jedwali Na. 3 linaonesha matukio yote yaliyoripotiwa kulingana na mgawanyiko wa makundi ya makosa katika mikoa ya kipolisi kama yalivyoripotiwa.

Jedwali Na. 3: Makosa Makubwa ya Jinai Yaliyoripotiwa, Tanzania, 2014

Mkoa	Makosa ya Kuwania Mali	Makosa Dhidi ya Binadamu	Makosa Dhidi ya Maadili	Jumla ya Makosa Jinai
Arusha	1,743	317	801	2,861
Ilala	3,577	385	1,022	4,984
Temeke	2,771	563	2,108	5,442
Kinondoni	5,783	791	1,516	8,090
Dodoma	819	490	554	1,863
Geita	779	395	410	1,584
Iringa	845	295	272	1,412
Kagera	2,180	484	460	3,124
Katavi	450	251	213	914
Kigoma	1,360	319	684	2,363
Kilimanjaro	1,929	346	949	3,224
Lindi	710	179	249	1,138
Mara	1,611	336	446	2,393
Manyara	1,136	266	608	2,010
Mbeya	1,148	830	523	2,501
Morogoro	2,923	571	554	4,048
Mtwara	918	219	303	1,440
Mwanza	781	464	463	1,708
Njombe	833	248	82	1,163
Pwani	2,490	513	489	3,492
Rukwa	1,042	298	114	1,454
Ruvuma	1,613	283	175	2,071
Shinyanga	786	380	220	1,386
Simiyu	570	246	237	1,053
Singida	766	259	240	1,265
Tabora	1,787	595	416	2,798
Tanga	1,248	495	448	2,191
Tarime - Rorya	680	194	284	1,158
Wanamaji	42	2	14	58
Reli	53	1	3	57
Tazara	32	1	8	41
V.Ndege	73	0	52	125
Tanzania Bara	**43,478**	**11,016**	**14,917**	**69,411**
Kaskazini Pemba	10	15	24	49
KaskaziniUnguja	61	47	37	145
Kusini Pemba	46	23	20	89
KusiniUnguja	127	39	121	287
MjiniMagharibi	86	26	60	172
Tanzania Zanzibar	**330**	**150**	**262**	**742**
Tanzania	**43,808**	**11,166**	**15,179**	**70,153**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

3.2.1.1 Makosa ya Makubwa ya Kuwania Mali

Makosa ya kuwania mali **43,808** yaliripotiwa mwaka 2014 ikilinganishwa na makosa **45,470** yaliyoripotiwa mwaka 2013. Huu ni upungufu wa makosa **1,662** sawa na asilimia **3.7.**

Makosa ya kuwania mali yaliyoripotiwa kwa wingi katika kipindi hiki ni uvunjaji, unyangôanyi wa kutumia nguvu, wizi wa pikipiki, wizi wa mifugo na kuchoma nyumba moto. Takwimu zinaonyesha kuwa makosa ya uvunjaji yalijitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (2,925), Ilala (1,833), Temeke (1,512), Pwani (1,373) na Morogoro (1,335). Makosa ya unyang'anyi wa kutumia nguvu yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Morogoro, (580) Ilala (573), Kinondoni (412) ,Tabora (378) na Kagera (309). Makosa ya wizi wa pikipiki yalijitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (1,507), Ilala (712), Temeke (620), Arusha (249), , Mbeya (191). Wizi wa mifugo ulijitokeza zaidi katika mikoa ya Kagera (592), Pwani (491), Morogoro (480),Tanga (405) na Mara (302). Makosa ya kuchoma nyumba moto yamejitokeza zaidi katika mikoa ya Kigoma (189), Kagera (181), Morogoro (169), Tabora (147) na Lindi (132)

Jedwali Na. 4 linaonesha matukio yote yaliyoripotiwa kulingana na mgawanyiko wa makundi ya makosa ya kuwania mali kimkoa

Jedwali Na. 4: Makosa ya Makubwa ya Kuwania Mali Kimkoa, Tanzania, 2014

Mkoa	Barabara Kuu	Kutumia Silaha	Kutumia Nguvu	Uvunjaji	Wizi A	Noti Bandia	Wizi B										Kuchoma Nyumba Moto	Ajali Ya Moto	Kughushi	Jumla
							Silaha	Pikipiki	Magari	Mifugo	Benki	Mashirika Ya Umma	Vyama Vya Ushirika	Serikali Za Mitaa	Serikali Kuu	Vyama Vya Siasa				
Arusha	0	55	193	827	0	17	0	249	11	147	51	0	0	0	0	0	39	46	57	1,743
Ilala	0	57	573	1,833	3	39	3	713	93	39	0	0	0	0	0	0	33	62	7	3,577
Temeke	0	46	282	1,512	9	32	9	620	55	34	0	3	0	0	0	0	41	55	3	2,771
Kinondoni	0	128	412	2,925	4	64	4	1,507	212	112	0	0	0	0	0	0	77	87	9	5,783
Dodoma	0	18	55	218	2	27	2	101	3	291	0	0	0	1	0	0	42	40	0	819
Geita	0	16	69	289	1	7	1	132	1	150	0	0	0	0	0	0	93	0	0	779
Iringa	0	9	28	522	2	11	2	123	4	61	0	2	0	0	0	0	29	25	0	845
Kagera	0	37	309	913	0	10	0	61	2	592	0	0	0	0	0	0	181	50	22	2,180
Katavi	0	25	44	220	0	4	0	29	0	43	0	0	0	0	0	0	66	0	11	450
Kigoma	0	63	169	664	0	16	0	18	3	169	0	0	0	0	0	0	189	44	22	1,360
Kilimanjaro	0	38	291	913	12	28	12	181	5	201	0	0	0	0	0	0	108	43	53	1,929
Lindi	0	17	51	399	0	14	0	49	0	23	0	1	4	0	0	0	132	8	4	710
Mara	0	109	282	615	1	17	1	103	0	302	0	0	0	0	0	0	81	22	14	1,611
Manyara	0	8	164	568	0	7	0	74	1	193	0	0	0	1	0	0	85	5	19	1,136
Mbeya	0	11	131	321	2	49	2	191	7	236	0	0	0	2	0	1	97	32	16	1,148
Morogoro	0	74	580	1,335	8	27	8	163	2	480	0	0	0	0	0	0	169	38	17	2,923
Mtwara	0	7	65	567	1	13	1	68	0	52	0	0	0	0	0	0	95	27	6	918
Mwanza	0	61	147	252	4	11	4	98	5	133	0	2	0	0	0	0	55	0	0	781
Njombe	0	9	31	550	0	9	0	68	3	77	0	0	0	0	0	0	45	12	3	833
Pwani	0	89	224	1,373	2	19	2	100	9	491	0	0	15	0	0	1	88	32	18	2,490
Rukwa	0	36	130	580	2	11	2	33	1	154	0	0	1	1	0	0	80	1	4	1,042
Ruvuma	0	35	113	1,022	1	3	1	176	0	110	0	0	1	0	1	0	86	19	0	1,613
Shinyanga	0	24	110	428	0	14	0	92	1	72	0	0	0	0	0	0	27	0	0	786
Simiyu	0	12	55	359	1	13	1	14	0	59	0	0	0	0	0	0	28	14	14	570
Singida	0	15	62	509	0	3	0	52	1	86	0	0	0	0	0	0	29	0	0	766
Tabora	0	78	378	830	2	19	2	66	4	222	0	0	0	1	0	0	147	13	3	1,787
Tanga	0	16	95	416	1	23	1	121	4	405	4	9	0	0	0	0	77	53	0	1,248
Tarime - Rorya	0	14	179	259	0	8	0	18	0	135	0	0	0	0	0	0	64	2	0	680
Wanamaji	0	8	5	6	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	10	42
Reli	0	1	1	15	0	1	0	0	0	0	0	22	11	0	0	0	1	0	0	53
Tazara	0	5	2	11	0	0	0	1	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	2	32
V.Ndege	0	1	21	34	0	1	0	4	0	3	0	0	0	0	0	0	1	1	2	73
Kaskazini Pemba	0	0	0	5	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	1	0	0	10
Kaskazini Unguja	0	1	7	37	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	1	2	0	61
Kusini Pemba	0	2	1	38	0	0	0	0	0	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	46
Kusini Unguja	0	1	7	70	1	0	1	6	0	24	0	0	0	0	6	0	6	4	0	127
Mjini Magharibi	0	1	28	44	0	0	0	1	0	6	0	0	0	0	1	0	0	3	0	86
Tanzania	**0**	**1,127**	**5,294**	**21,479**	**59**	**517**	**59**	**5,232**	**427**	**5,119**	**55**	**59**	**32**	**6**	**8**	**2**	**2,293**	**740**	**316**	**43,808**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Wizi A: Ni aina ya wizi usiohusisha aina ya wizi uliotajwa katika wizi B

3.2.1.2 Makosa Makubwa Dhidi ya Binadamu

Jumla ya makosa **11,166** yaliripotiwa mwaka 2014. ikilinganishwa na makosa **11,335** yaliyoripotiwa mwaka 2013. Huu ni upungufu wa makosa **169** sawa na asilimia **1.5.**

Makosa ya dhidi ya binadamu yaliyoripotiwa kwa wingi katika kipindi hiki ni mauaji, kubaka, kutupa watoto, kulawiti, wizi wa watoto, kunajisi na usafirishaji binadamu. Mauaji yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Tabora (317), Mbeya (261), Kagera (254), Mwanza (244) na Dodoma (216). Makosa ya kubaka yalijitokeza zaidi katika mikoa ya, Kinondoni (512), Mbeya (490), Morogoro (373),Temeke (332) na Pwani (328). Matukio ya kutupa watoto yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Arusha (30), Mbeya (18), Kinondoni(17) Kagera (16) na Tanga(14).Makosa ya kulawiti yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Kinondoni(148), Temeke (118), Ilala (66), Pwani (53) na Kilimanjaro(48)

Matukio ya wizi wa watoto yalijitokeza zaidi katika mikoa ya, Mbeya (15),Shinyanga (14), Geita (13), Temeke (11) na Kinondoni (8). Makosa ya kunajisi yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Pwani(4), Kaskazini Pemba (3), Mara (2), Kigoma(1) na Arusha (1). Makosa ya usafirishaji binadamu yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Kigoma (12), Mbeya (4), Njombe (2), Pwani (1) na Ilala (1).

Tathmini ya jumla inaonesha kuwa makosa dhidi ya binadamu yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Mbeya (830), Kinondoni (791), Tabora (595), Morogoro (571) na Temeke (563). Aidha mikoa iliyoripotiwa kuwa na kesi chache ni Kaskazini Pemba (15), Wanamaji (2), Tazara (1) na Reli (1).

Jedwali Na. 5 linaonesha matukio yote yaliyoripotiwa kulingana na mgawanyiko wa makundi ya makosa dhidi ya binadamu kimkoa.

Jedwali Na. 5: Makosa Makubwa Dhidi ya Binadamu, Tanzania, 2014

Mkoa	Mauaji	Kubaka	Kutupa Watoto	Kulawiti	Wizi wa Watoto	Kunajisi	Usafirishaji Binadamu	Jumla
Arusha	70	169	30	43	4	1	0	317
Ilala	61	245	6	66	6	0	1	385
Temeke	96	332	6	118	11	0	0	563
Kinondoni	106	512	17	148	8	0	0	791
Dodoma	216	226	2	45	1	0	0	490
Geita	212	153	11	6	13	0	0	395
Iringa	104	151	13	27	0	0	0	295
Kagera	254	196	16	11	7	0	0	484
Katavi	116	125	0	10	0	0	0	251
Kigoma	95	178	10	19	4	1	12	319
Kilimanjaro	85	199	10	48	4	0	0	346
Lindi	65	94	2	13	5	0	0	179
Mara	140	159	11	17	7	2	0	336
Manyara	94	140	4	24	3	1	0	266
Mbeya	261	490	18	42	15	0	4	830
Morogoro	152	373	3	41	2	0	0	571
Mtwara	79	110	1	27	1	1	0	219
Mwanza	244	181	9	22	8	0	0	464
Njombe	89	136	10	11	0	0	2	248
Pwani	116	328	4	53	7	4	1	513
Rukwa	106	173	8	4	7	0	0	298
Ruvuma	84	178	7	13	1	0	0	283
Shinyanga	167	177	6	15	14	1	0	380
Simiyu	106	124	3	6	7	0	0	246
Singida	121	120	3	14	1	0	0	259
Tabora	317	235	11	28	4	0	0	595
Tanga	109	321	14	46	5	0	0	495
Tarime - Rorya	86	99	2	7	0	0	0	194
Wanamaji	1	0	0	0	0	0	1	2
Reli	1	0	0	0	0	0	0	1
Tazara	0	1	0	0	0	0	0	1
V.Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**3,753**	**5,925**	**237**	**924**	**145**	**11**	**21**	**11,016**
Kaskazini Pemba	1	10	0	1	0	3	0	15
KaskaziniUnguja	5	33	0	8	1	0	0	47
Kusini Pemba	0	21	0	2	0	0	0	23
KusiniUnguja	11	25	0	3	0	0	0	39
MjiniMagharibi	5	14	0	6	0	1	0	26
Tanzania Zanzibar	**22**	**103**	**0**	**20**	**1**	**4**	**0**	**150**
Tanzania	**3,775**	**6,028**	**237**	**944**	**146**	**15**	**21**	**11,166**

Chanzo: Jeshi la polisi Tanzania

3.2.1.3 Makosa Makubwa Dhidi ya Maadili ya Jamii

Makosa **15,179** yaliripotiwa mwaka 2014, ikilinganishwa na makosa **16,414** yaliyoripotiwa mwaka 2013. Huu ni upungufu wa makosa **1,235** sawa na asilimia **7.5**.

Makosa dhidi ya maadili ya jamii yamehusisha madawa ya kulevya, pombe ya moshi, mirungi, bangi na kupatikana na risasi. Makosa ya kupatikana na madawa ya kulevya (*Cocain, Heroine, Mandrax, Cannabis Resin, Morphine*) yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Arusha (49), Kinondoni (47), Mjini Magharibi (46), Morogoro (42), Kusini Unguja (42) na Ilala (36); Makosa ya kupatikana na bangi yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Temeke (1,319), Kinondoni (920), Ilala (660), Morogoro (326) na Kilimanjaro (306). Makosa ya kupatikana na risasi yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Tabora (35) , Morogoro (31), Mbeya (29), Iringa (24) na Dodoma (23)

Jedwali Na. 6 linaonesha matukio yote yaliyoripotiwa kulingana na mgawanyiko wa makundi ya makosa ya maadili ya jamii kimkoa.

Jedwali Na. 6: Makosa Makubwa Dhidi ya Maadili Kimkoa, Tanzania, 2014

Mkoa	Cocain	Heroine	Mandrax	Cannabis Resin	Morphine	Cannabis Sativa (Bhangi)	Mashamba ya Bangi	Khat (Mirungi)	Magendo	Nyara	Rushwa	Pombe ya Moshi	Mitambo ya Pombe ya Moshi	Kupatikana Na Silaha	Kupatikana na Risasi	Kupatikana Na Bomu	Wahamiaji Haramu	Jumla
Arusha	39	10	0	0	0	262	0	195	2	28	0	218	27	5	4	3	8	801
Ilala	17	19	0	0	0	660	0	21	0	7	0	262	16	5	7	0	8	1,022
Temeke	8	21	0	0	0	1,319	0	13	0	10	1	699	3	14	6	0	14	2,108
Kinondoni	34	13	0	0	0	920	0	74	0	2	0	432	5	15	0	0	21	1,516
Dodoma	0	3	0	0	0	265	0	94	0	10	0	139	19	23	0	0	1	554
Geita	0	0	0	0	0	164	0	2	0	5	0	232	0	7	0	0	0	410
Iringa	13	10	0	0	0	157	0	9	0	23	0	11	3	24	0	0	22	272
Kagera	0	0	0	0	0	87	4	34	22	33	0	194	8	6	4	0	68	460
Katavi	0	0	0	0	0	62	0	0	0	33	0	99	3	14	2	0	0	213
Kigoma	0	1	0	1	0	131	0	1	2	21	0	194	8	18	6	3	298	684
Kilimanjaro	0	15	0	0	0	306	2	338	3	31	0	206	5	11	3	0	29	949
Lindi	0	2	0	0	0	101	0	0	0	10	0	120	8	2	3	3	0	249
Mara	0	0	0	0	0	111	0	9	0	147	0	153	10	10	6	0	0	446
Manyara	0	0	0	1	0	136	0	162	7	29	0	243	23	7	0	0	0	608
Mbeya	1	0	0	0	0	229	0	1	33	16	0	163	13	29	3	0	35	523
Morogoro	1	41	0	0	0	326	0	8	0	27	0	91	1	31	21	1	6	554
Mtwara	1	2	0	0	0	117	0	0	0	13	0	150	14	5	1	0	0	303
Mwanza	4	4	0	0	0	191	0	40	3	17	0	158	40	6	0	0	0	463
Njombe	0	1	0	0	0	66	0	1	0	1	0	3	0	4	3	0	3	82
Pwani	4	15	0	0	0	248	0	25	5	10	0	131	9	15	3	0	24	489
Rukwa	0	0	0	3	0	44	0	1	0	11	0	45	1	9	0	0	0	114
Ruvuma	0	0	0	0	0	91	0	0	0	15	0	40	17	9	2	1	0	175
Shinyanga	3	0	0	0	0	97	0	12	0	3	0	96	0	7	2	0	0	220
Simiyu	0	25	0	0	0	48	0	8	0	69	0	69	4	5	4	0	5	237
Singida	0	1	0	0	0	65	0	26	0	9	0	124	0	11	4	0	0	240
Tabora	3	4	0	0	0	148	0	12	0	6	1	188	13	35	2	0	4	416
Tanga	0	13	0	0	0	170	2	108	0	6	1	73	4	16	2	0	53	448
Tarime - Rorya	0	0	0	0	0	139	49	5	0	5	0	69	5	6	6	0	0	284
Wanamaji	0	1	0	0	0	2	0	5	2	2	0	1	0	0	0	1	0	14
Reli	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
Tazara	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
V.Ndege	8	18	1	0	0	3	0	1	0	10	0	6	2	1	2	0	0	52
Tanzania Bara	**136**	**219**	**1**	**5**	**0**	**6,675**	**57**	**1,205**	**79**	**610**	**3**	**4,609**	**261**	**350**	**96**	**12**	**599**	**14,917**
Kaskazini Pemba	0	6	0	2	0	8	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	24
Kaskazini Unguja	0	11	0	3	0	5	0	1	0	0	0	13	1	2	1	0	0	37
Kusini Pemba	0	9	0	0	0	8	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	20
Kusini Unguja	0	34	0	8	0	40	0	0	0	0	0	37	0	2	0	0	0	121
Mjini Magharibi	2	39	2	3	0	11	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	60
Tanzania Zanzibar	**2**	**99**	**2**	**16**	**0**	**72**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**60**	**2**	**5**	**2**	**1**	**0**	**262**
Tanzania	**138**	**318**	**3**	**21**	**0**	**6,747**	**57**	**1,206**	**79**	**610**	**3**	**4,669**	**263**	**355**	**98**	**13**	**599**	**15,179**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

3.2.2 Makosa Madogo ya Jinai

Makosa madogo ya jinai **458,422** yaliripotiwa mwaka 2014 ikilinganishwa na makosa **487,232** yaliyoripotiwa mwaka 2013. Huu ni upungufu wa makosa **28,810** sawa na asilimia **5.9.**

- **Makosa madogo ya kuwania mali** yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (22,555), Ilala (15,086), Mwanza (14,626), Morogoro (10,563) na Temeke (9,810).

- **Makosa madogo dhidi ya binadamu** yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (16,786), Mwanza (15,242), Mbeya (11,386), Ilala (11,321), na Kilimanjaro (11,078).

- **Makosa madogo dhidi ya maadili ya jamii** yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Ilala (11,483), Kilimanjaro (9,945), Kinondoni (9,853), Mwanza (8,674) na Arusha (7,577).

Tathmini ya jumla inaonesha kuwa makosa madogo yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (49,194), Mwanza (38,542), Ilala (37,890), Kilimanjaro (29,004), na Mbeya (23,450). Mikoa inayoonesha kiwango cha chini kwa makosa hayo yaliyoripotiwa katika kipindi hiki ni Kaskazini Unguja (220), Tazara (270), Wanamaji (239), Kusini Pemba (250), Kaskazini Pemba (134) na Reli (132).

Jedwali Na. 7 linaonesha matukio yote yaliyoripotiwa kulingana na mgawanyiko wa makundi ya makosa katika mikoa 2014

Jedwali Na. 7: Makosa Madogo ya Jinai kwa Kipindi cha Januari - Desemba 2014

Mkoa	Makosa ya Kuwania Mali	Makosa Dhidi ya Binadamu	Makosa Dhidi ya Maadili	Jumla ya Jinai
Arusha	7,822	6,516	7,577	21,915
Ilala	15,086	11,321	11,483	37,890
Temeke	9,810	8,820	4,788	23,418
Kinondoni	22,555	16,786	9,853	49,194
Dodoma	6,530	7,810	2,218	16,558
Geita	4,724	4,881	3,795	13,400
Iringa	3,991	4,480	1,339	9,810
Kagera	5,889	5,573	2,617	14,079
Katavi	1,476	1,822	1,715	5,013
Kigoma	3,391	3,890	2,253	9,534
Kilimanjaro	7,981	11,078	9,945	29,004
Lindi	1,712	2,532	1,363	5,607
Mara	5,454	7,277	681	13,412
Manyara	5,651	5,838	2,810	14,299
Mbeya	9,065	11,386	2,999	23,450
Morogoro	10,563	9,285	2,722	22,570
Mtwara	2,884	2,730	1,825	7,439
Mwanza	14,626	15,242	8,674	38,542
Njombe	2,933	2,575	1,598	7106
Pwani	5,298	5,035	2,785	13,118
Rukwa	2,198	2,657	2,262	7,117
Ruvuma	3,639	3,506	2,731	9,876
Shinyanga	4,222	3,861	1,844	9,927
Simiyu	2,349	2,604	1,157	6,110
Singida	4,086	5,518	0	9,604
Tabora	5,263	6,213	2,324	13,800
Tanga	7,290	7,447	751	15,488
Tarime - Rorya	2,938	4,529	823	8,290
Wanamaji	168	58	13	239
Reli	56	23	53	132
Tazara	133	75	62	270
V.Ndege	259	172	225	656
Tanzania Bara	**180,042**	**181,540**	**95,285**	**456,867**
Kaskazini Pemba	62	42	30	134
KaskaziniUnguja	138	87	185	410
Kusini Pemba	124	89	37	250
KusiniUnguja	234	159	83	476
MjiniMagharibi	121	107	57	285
Tanzania Zanzibar	**679**	**484**	**392**	**1,555**
Tanzania	**180,721**	**182,024**	**95,677**	**458,422**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

SURA YA NNE

MATUKIO YA USALAMA BARABARANI

4.0 Utangulizi

Matukio ya usalama barabarani yanajumuisha uvunjaji wa sheria za barabarani na matukio yote ya ajali za barabarani yanayosababisha vifo, majeruhi na uharibifu wa mali. Mgawanyo wa kitakwimu umeainisha matukio makubwa na madogo ya usalama barabarani, ambapo matukio makubwa ya ajali ni yale yanayosababisha vifo, majeruhi au uharibifu wa mali. Matukio madogo ni yale ambayo yanasababishwa na kutofuata sheria za uendeshaji wa vyombovya moto mfano; kuendesha gari bila leseni halali ya udereva na vibali vingine vinavyotambulika kisheria, kuegesha chombo bila kufuata utaratibu, kwenda mwendo kasi, kupita njia au barabara isiyoruhusiwa, kuendesha gari bovu na kutofunga mkanda.

4.1 Matukio ya Ajali Barabarani

Matukio makubwa na madogo ya usalama barabarani yaliyoripotiwa mwaka 2014 ni **1,125,672** ikilinganishwa na matukio **688,202** yaliyoripotiwa mwaka 2013. Hili ni ongezeko la matukio **437,470** ambayo ni sawa na asilimia **63.6**. Matukio madogo ya usalama barabarani yaliyoripotiwa mwaka 2014 ni **1,110,252** ikilinganishwa na matukio madogo **663,722** ya mwaka 2013. Hili ni ongezeko la matukio **446,530** ambayo ni sawa na asilimia **67.3**

- Jumla ya matukio **3,106** ya ajali zilizosababisha vifo ziliripotiwa mwaka 2014 ikilinganishwa na ajali **3,545** zilizotokea mwaka 2013. Huu ni upungufu wa ajali **439** sawa na asilimia **12.4**.
- Jumla ya watu **3,857** walifariki kutokana na ajali za barabarani ikilinganishwa na watu **4,091** waliofariki mwaka 2013. Huu ni upungufu wa watu **234** sawa na asilimia **5.7**.
- Jumla ya watu **15,230** walijeruhiwa kutokana na ajali za barabarani ikilinganishwa na watu **21,536** waliojeruhiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2013, ni upungufu wa wamajeruhi **6,306** ambao ni sawa na asilimia **29.3**

Matukio ya ajali yalijitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Kinondoni (3,086), Ilala (2,516), Temeke (2,209), Morogoro (785) na Pwani (582). Ajali zilizosababisha vifo zilijitokeza zaidi katika mikoa ya Mbeya (305), Pwani (295), Morogoro(254), Kinondoni (242) na Dodoma (192). Idadi ya watu waliofariki kutokana na ajali ilijitokeza zaidi katika mikoa ya Mbeya (305) Pwani (295), Morogoro (254), Kinondoni (233) na Dodoma (192) ambapo idadi kubwa ya watu waliojeruhiwa kutokana na ajali ilijitokeza zaidi katika mikoa ya Ilala (2,067) Kinondoni (1,999), Temeke (1,672), Morogoro (1,231) na Pwani (1,070).

Jedwali Na. 8 linaonesha matukio yote yaliyoripotiwa ya makosa ya usalama barabarani kimkoa

Jedwali Na. 8: Matukio ya Usalama Barabarani kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014

Mkoa	Matukio	Matukio Madogo	Matukio ya Ajali	Ajali za Vifo	Watu Waliokufa		Watu Waliojeruhiwa		Watuhumiwa	
					Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke
Arusha	88,284	88,039	245	53	76	18	106	43	79,111	0
Ilala	115,195	112,679	2,516	132	132	14	1,647	420	99,480	0
Temeke	76,024	73,815	2,209	111	103	15	1,355	317	63,967	3
Kinondoni	139,117	136,031	3,086	224	185	57	1,360	639	120,442	5
Dodoma	37,247	36,843	404	149	164	28	299	100	35,412	0
Geita	15,241	15,084	157	110	106	24	166	62	14,247	0
Iringa	37,853	37,689	164	130	129	19	82	8	33,694	0
Kagera	39,111	39,082	29	27	25	5	7	5	36,708	0
Katavi	7,915	7,718	197	28	39	4	195	63	7,443	0
Kigoma	17,424	17,298	126	63	49	21	74	32	15,408	0
Kilimanjaro	47,169	46,730	439	99	86	40	284	110	43,133	0
Lindi	12,382	12,107	275	104	110	27	347	160	11,506	0
Mara	14,834	14,469	365	92	82	26	174	98	13,397	0
Manyara	15,525	15,113	412	68	86	32	184	63	14,514	0
Mbeya	55,354	54,868	486	244	172	133	338	268	56,120	0
Morogoro	73,680	72,895	785	207	191	63	888	343	67,319	0
Mtwara	15,336	15,201	135	71	69	17	149	55	14,432	0
Mwanza	45,761	45,488	273	158	135	47	268	81	44,231	0
Njombe	20,075	19,980	95	78	84	9	78	31	20,308	0
Pwani	88,376	87,794	582	199	262	33	834	236	77,581	0
Rukwa	9,901	9,788	113	49	42	10	91	30	13,001	0
Ruvuma	12,600	12,161	439	75	67	20	378	176	11,724	0
Shinyanga	17,704	17,411	293	93	99	15	318	111	16,926	0
Simiyu	10,605	10,550	55	43	41	18	38	13	10,290	0
Singida	29,710	29,507	203	126	140	37	259	132	28,169	0
Tabora	20,455	19,974	481	140	147	30	584	175	19,118	0
Tanga	35,601	35,498	103	84	94	23	99	44	34,426	0
Tarime - Rorya	11,320	11,215	105	54	50	10	84	29	11,395	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V/Ndege	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**1,109,805**	**1,095,027**	**14,778**	**3,011**	**2,965**	**795**	**10,686**	**3,844**	**1,013,502**	**8**
Kaskazini Pemba	788	777	11	9	5	5	11	4	519	13
Kaskazini Unguja	3,186	,3110	76	13	10	3	81	41	2,780	5
Kusini Pemba	1,750	1,602	148	7	6	2	39	23	1,098	6
Kusini Unguja	5,030	4,954	76	30	24	6	118	35	4,211	7
Mjini Magharibi	5,113	4,782	331	36	31	5	239	109	5,159	0
Tanzania Zanzibar	**15,867**	**15,225**	**642**	**95**	**76**	**21**	**488**	**212**	**13,767**	**31**
Jumla Kuu	**1,125,672**	**1,110,252**	**15,420**	**3,106**	**3,041**	**816**	**11,174**	**4,056**	**1,027,269**	**39**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Matukio ya usalama barabarani kama yalivyo ya jinai yanahitaji kufanyiwa kazi na ufuatiliaji wa karibu zaidi ili kupunguza vifo na majeruhi pamoja na uhalibifu wa mali. Takwimu zinaonesha kuwa juhudi za ziada zinapaswa kuongezwa ili kuhakikisha ajali zisizo za lazima zinapungua kwani kifo au majeruhi ya mtu mmoja ni hasara kubwa kwa familia na taifa kwa ujumla.

4.2 Ajali za Pikipiki

Pikipiki kama chombo cha usafirishaji, kimekuwa kikitumiwa na wananchi katika shughuli mbalimbali kama njia rahisi zaidi katika kusafirisha abiria na mizigo kote mijini na vijijini. Licha ya nia njema ya Serikali ya kuwapunguzia wananchi adha ya usafiri, pikipiki hizi zimekuwa chanzo kikubwa cha ajali za barabarani.

Jedwali Na. 9 linaonesha matukio ya ajili za pikipiki yamepungua kutoka ajali 7,061 mwaka 2013 hadi ajali 4,304 mwaka 2014 ambao ni upungufu wa matukio 2,757 sawa na asilimia 39.0. Vivyo hivyo, ajali zilizosababisha vifo zilikuwa 1,133 mwaka 2013 ukilinganisha na ajali 957 mwaka 2014, huu ni upungufu wa ajali 176 sawa na asilimia 15.5.

Kwa mwaka 2014, mikoa iliyoongoza kwa kuwa na ajali nyingi za pikipiki ni ile ya Temeke (735), Ilala (728) , Kinondoni (711), Morogoro (242), Pwani (178), Ruvuma (169) na Tabora (150) kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 10.

Jedwali Na. 9: Matukio ya Ajali za Pikipiki kwa Kipindi cha Januari - Desemba, 2013 na 2014

Matukio	2013	2014	Tofauti	%
Matukio ya Ajali	7,061	4,304	-2,757	-39.0
Waliokufa	1,133	957	-1,76	-15.5
Waliojeruhiwa	6,852	4,016	-2,836	-41.4

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Jedwali Na. 10: Matukio ya Ajali za Pikipiki kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014

Mkoa	Matukio	Matukio Ya Ajali	Watu Waliokufa		Watu Waliojeruhiwa		Watuhumiwa	
			Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke
Arusha	43	43	8	2	34	1	42	0
Ilala	1,154	728	44	3	535	113	1,112	0
Temeke	932	735	44	4	680	115	909	0
Kinondoni	835	711	54	11	458	115	734	0
Dodoma	119	106	42	5	65	8	108	0
Geita	43	30	20	1	24	11	40	0
Iringa	64	58	40	7	21	7	53	0
Kagera	11	5	4	2	1	1	9	0
Katavi	84	67	7	-	66	8	75	0
Kigoma	44	35	10	5	23	10	42	0
Kilimanjaro	148	125	27	1	92	15	130	0
Lindi	81	69	31	4	77	18	64	0
Mara	90	131	37	5	80	28	66	0
Manyara	98	30	22	6	24	9	92	0
Mbeya	126	123	39	21	58	32	110	0
Morogoro	323	242	51	14	190	35	273	0
Mtwara	77	64	31	4	49	7	65	0
Mwanza	94	73	38	3	40	3	77	0
Njombe	34	26	21	4	12	1	30	0
Pwani	271	178	56	1	235	13	232	0
Rukwa	38	30	9	4	23	1	35	0
Ruvuma	222	169	33	7	136	32	192	0
Shinyanga	141	116	24	4	91	30	122	0
Simiyu	17	11	5	1	7	1	17	0
Singida	53	42	16	7	27	13	47	0
Tabora	179	150	40	6	125	24	157	0
Tanga	39	29	24	1	17	2	31	0
Tarime - Rorya	50	43	12	6	31	10	46	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0
V/Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**5,410**	**4,169**	**789**	**139**	**3,221**	**663**	**4,910**	**0**
Kaskazini Pemba	147	0	1	1	0	0	311	0
Kaskazini Unguja	366	5	0	0	5	3	358	8
Kusini Pemba	227	2	1	0	2	0	223	12
Kusini Unguja	1,332	26	5	2	15	5	1,288	40
Mjini Magharibi	3,045	102	16	3	81	21	2723	0
Tanzania Zanzibar	**5,117**	**135**	**23**	**6**	**103**	**29**	**4,903**	**60**
Tanzania	**10,527**	**4,304**	**812**	**145**	**3,324**	**692**	**9,813**	**60**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

SURA YA TANO

MATISHIO MENGINEYO YANAYOJITOKEZA KATIKA JAMII

5.0 Utangulizi

Matukio yatokanayo na mbinu za kisasa za kufanya uhalifu yamekuwa yakiongezeka kwa kasi. Hii inatokana na ongezeko kubwa la watu, utandawazi, umaskini, tofauti ya kipato na maendeleo ya sayansi na teknolojia. Lengo la sura hii ni kutambua sababu na kubaini njia sahihi za kukabiliana na matishio hayo yanayotokea kwenye jamii yetu. Matishio hayo ni kama yafuatayo:

1) Makosa ya kimtandao
2) Ulipuaji mabomu
3) Matukio ya watu kumwagiwa tindikali
4) Bidhaa bandia
5) Ukatili wa kijinsia.
6) Mauaji
7) Usafirishaji haramu wa binadamu

5.1 Makosa ya Kimtandao

Makosa haya ni yale yote ya jinai yanayotendeka kwa kuhusisha matumizi ya kompyuta, simu za mikononi na vifaa vyote vyenye uwezo wa kuhifadhi kumbukumbu kwenye mtandao wa kikompyuta. Makosa yanayowezeshwa kwa njia ya mtandao ni pamoja na wizi, kughushi, mauaji, kutishia kuua, kupatikana na madawa ya kulevya, kuvunja na kuiba, udhalilishaji, uchochezi, usafirishaji binadamu, uhujumu uchumi, kupatikana na nyara za serikali, kutumia lugha ya matusi, matukio ya kusambaza taarifa za uchochezi na zinazohatarisha usalama wa nchi. Aidha yapo pia matukio kama kashfa, vitisho na udhalilishaji ikiwa ni pamoja na kutumia picha za ngono, mambo yanayosababisha mmomonyoko wa maadili.

Athari za Matukio ya Mtandao

Matukio haya huathiri uchumi wa nchi, mmong'onyoko wa maadili katika jamii na uharibifu mkubwa wa mali na miundombinu.Matukio hayo huhitaji msaada wa uchunguzi kutoka katika kitengo cha *Cyber Crime* ili kubaini wahalifu wanaotenda matukio hayo kupitia njia ya mtandao pamoja na washirika wao.

Jumla ya matukio **380** ya wizi wa kimtandao yaliripotiwa mwaka 2014 ikilinganishwa na matukio **333**, hili ni ongezeko la makosa **47** sawa na asilimia **14.1** kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 11

Jedwali Na. 11: Idadi ya Kesi za Wizi wa Kimtandao, Tanzania, 2013 na 2014

Mkoa	2013	2014	Tofauti	Asilimia
Arusha	19	65	46	242.1
Dar-Es-Salaam	50	64	14	28.0
Dodoma	10	0	-10	-100.0
Geita	5	0	-5	-100.0
Iringa	12	2	-10	-83.3
Kagera	14	22	8	57.1
Katavi	0	11	11	0.0
Kigoma	11	22	11	100.0
Kilimanjaro	18	59	41	227.8
Lindi	7	4	-3	-42.9
Manyara	9	21	12	133.3
Mara	6	14	8	133.3
Mbeya	17	17	0	0.0
Morogoro	20	19	-1	-5.0
Mtwara	19	6	-13	-68.4
Mwanza	18	0	-18	-100.0
Njombe	5	15	10	200.0
Pwani	8	18	10	125.0
Rukwa	9	4	-5	-55.6
Ruvuma	15	0	-15	-100.0
Shinyanga	10	0	-10	-100.0
Simiyu	5	14	9	180.0
Singida	5	0	-5	-100.0
Tabora	5	3	-2	-40.0
Tanga	16	0	-16	-100.0
Zanzibar	20	0	-20	-100.0
Jumla	**333**	**380**	**47**	**14.1**

Yapo matukio mengine yaliyojitokeza kupitia katika mtandao ambayo yanaunganishwa na utendaji wa makosa mbalimbali kama vile matusi, wizi kwa njia ya óATMô, mauaji na makosa mengine yote ya jinai. Mwaka 2014 yaliripotiwa makosa **2,962** ukilinganisha na makosa **453** mwaka 2013. Ongezeko hili kubwa linatokana na watu wengi kutumia mtandao kama vile mitandao ya kijamii na simu katika kufanya uhalifu

5.2 Ulipuaji wa Mabomu

Katika siku za karibuni imeibuka mbinu mpya ya utendaji wa makosa kwa kutumia milipuko na mabomu. Matukio haya yanapotendwa madhara yake huwa ni makubwa kwani husababisha vifo, majeruhi na uharibifu wa mali. Wahalifu wa matukio haya hulenga maeneo yenye mikusanyiko ya watu au biashara ili kutimiza azma yao ya kuua au kuteketeza mali zenye thamani kubwa.

Athari za Ulipuaji wa Mabomu

Matukio ya ulipuaji wa mabomu yanaathari kubwa ya kiuchumi inayosababisha kusimama kwa shughuli nyingi za kimaendeleo kwa taasisi na watu binafsi. Pia huharibu mali, miundombinu, majengo na maeneo ya biashara

Jumla ya kesi **13** ziliripotiwa katika kipindi cha Januari - Desemba 2014, ukilinganisha na kesi **6** zilizoripotiwa kipindi kama hicho mwaka 2013. Hili ni ongezeko la kesi **7** sawa na asilimia **116.7.** Mikoa iliongoza kwa kupatikana na mabomu mwaka 2014 ni Arusha **(3)**, Kigoma **(3)**, na Lindi **(3)**

5.3 Matukio ya Tindikali

Huu ni mtindo mpya wa utendaji wa makosa ambayo hutokana na matumizi ya kutumia kemikali kuwajeruhi watu mbalimbali kwa kulipiza kisasi. uchochezi na kuwania mali

Athari za Matukio ya Tindikali

Matukio haya huleta athari kubwa kwa watu binafsi hasa wanaodhurika kutokana na matukio haya kwa kupata ulemavu na hurudisha nyuma shughuli za kimaendeleo kwa mtu binafsi na familia yake na vilevile husababisha uvunjifu wa amani na utulivu.

5.4 Bidhaa Bandia

Matukio haya hujumuisha bidhaa zote ambazo hutengenezwa chini ya viwango ambavyo vinavyohitajika kwa matumizi ya binadamu.

Jeshi la Polisi hushirikiana na taasisi mbalimbali kama vile FCC, TFDA, TBS, TRA, TFRA, COSOTA na wadau wengine wanaoshughulika na upigaji vita wa bidhaa bandia. Kwa pamoja hufanya operesheni na misako ili kuzuia na kudhibiti uzagaaji wa bidhaa bandia.

Jumla ya operesheni **43** zilifanyika 2014 katika mikoa ya Kinondoni, Temeke, Ilala, Mbeya, Mtwara, Njombe, Makambako, Kilimanjaro, Mwanza na Arusha ukilinganisha na operesheni **9** zilizofanyika 2013 katika mkoa wa Dar es Salaam pekee. Hili ni ongezeko la operesheni **34** sawa na asilimia 377.8. Katika operesheni hizo kesi **3** ziko chini ya upelelezi, **9** zimefungwa, **5** bidhaa zake ziliamriwa ziharibiwe na mamlaka husika (TBS) na kesi 29 bado zinafanyiwa kazi katika ofisi za mamlaka nyingine (TFDA,FCC,TRA,TFRA). Ukilinganisha na mwaka 2013 kesi moja jalada lipo kwa DPP, kesi **6** zimefungwa, kesi **2** viwanda vimezuiliwa kuzalisha kutokana na kutokidhi viwango.

5.5 Ukatili wa Kijinsia

Ni vitendo vyote vinavyofanywa na kumuathiri mtu kimwili, kisaikolojia na hisia ambayo inaleta au inaweza kuleta athari kwenye afya, usalama, uhai, maendeleo na utu wa binadamu. Kuna aina mbili za ukatili, yaani ukatili wa majumbani na ukatili wa kijinsia. Ukatili unaweza ukawa wa kimwili, maneno, ubakaji, mila na desturi zinazokandamiza, makosa ya jinai na matusi. Ukatili huo unaweza kusababisha athari za kupoteza uhuru wa mtu.

Makosa ya ukatili wa kijinsia hususani kesi za kubaka, shambulio, kujeruhi, kulawiti na mauaji ya vikongwe yaliripotiwa kwa wingi. Makosa haya yanahitaji ufuatiliaji wa karibu zaidi ili kuyapunguza au kuyadhibiti kabisa yasiwepo katika jamii yetu.

- Makosa ya kubaka katika 2014 yalijitokeza zaidi katika mikoa ya Mbeya (247), Kinondoni (237), Pwani (168), Morogoro (167), Temeke (146), Tabora (141), Tanga (119), Ilala (118), Ruvuma (105) na Mwanza (103). Vilevile kesi za shambulio zilijitokeza zaidi katika mikoa ya Mtwara (325), Morogoro (281), Dodoma (259), Mbeya (249) na Ruvuma (120).

- Kesi za kujeruhi zilijitokeza zaidi katika mikoa ya Njombe (133), Mtwara (124), Dodoma (108), Morogoro (104), Mbeya (85), Ruvuma (24) na Kagera (12). Kesi za kulawiti zilijitokeza zaidi katika mikoa ya Kinondoni (81), Temeke (40), Ilala (34), Pwani (24), Mbeya (23) na Arusha (22). Ukiangalia pia kesi za mauaji ya vikongwe zilijitokeza zaidi katika mikoa ya Tabora (50), Geita (42), Mwanza (29), Katavi (26), Simiyu (24), Mbeya (20), Rukwa (20) na Njombe (19).

Jedwali Na.12 linaonesha makosa ya ukatili wa kijinsia yaliyoripotiwa 2014 kwa aina na kimkoa. Baadhi ya makosa hayo ni Kunajisi (wanaume (9), wanawake (6)), kukeketa (7), kuzini na maharimu (22), kupoka (29), kutoa mimba (84), kuwapa wanafunzi mimba (160) na kumzorotesha mwanafunzi masomoni (494). Pamoja na kwamba kuna jinsi mbili katika jamii, makosa ya unyanyasaji wa kijinsia aina ya kubaka hayajaripotiwa kwa upande wa wanaume.

Jedwali Na. 12: Makosa ya Unyanyasaji wa Kijinsia kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014

Mkoa	Kubaka	Kulawiti		Kutupa Watoto		Wizi wa Watoto		Mauaji ya Vikongwe		Kipigo		Kujeruhi		Shambulio la Aibu		Shambulio		Shambulio la Kudhuru Mwili		Lugha ya Matusi		Kutelekeza Familia	
	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke
Arusha	169	43	1	19	13	3	1	0	0	0	0	26	51	0	7	19	99	47	100	79	211	0	48
Ilala	245	63	4	6	0	3	3	0	0	0	6	6	13	0	3	0	0	0	7	4	14	28	12
Temeke	332	102	16	5	1	9	2	0	1	3	0	2	8	0	3	0	16	0	6	0	11	12	0
Kinondoni	512	125	18	9	8	4	3	0	0	25	39	69	134	0	12	114	172	164	127	88	200	42	24
Dodoma	226	38	4	0	2	1	0	4	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geita	153	6	0	5	4	9	4	17	49	0	0	0	13	0	3	0	3	0	15	0	0	0	2
Iringa	151	27	0	6	7	0	0	8	23	0	3	7	8	0	8	0	0	12	26	2	6	0	8
Kagera	196	10	0	11	5	4	3	6	19	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katavi	125	10	0	0	0	0	0	10	31	0	0	11	25	0	21	4	39	22	113	8	24	0	0
Kigoma	178	19	2	7	3	2	2	1	3	0	0	0	2	0	0	0	21	0	0	0	0	0	0
Kilimanjaro	199	38	9	4	6	2	2	0	2	25	162	56	207	0	321	21	38	162	652	9	802	0	582
Lindi	94	10	3	2	0	2	3	0	2	0	0	34	14	0	2	57	54	0	0	45	64	0	0
Manyara	159	17	0	4	7	2	5	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Mara	140	21	3	3	1	1	3	0	1	600	868	0	0	0	67	456	1,013	0	0	0	14	212	0
Mbeya	490	43	0	7	11	9	6	8	25	1	2	22	63	0	0	18	231	0	0	4	30	0	0
Morogoro	373	39	0	2	1	2	0	1	3	0	296	152	350	0	0	160	451	0	0	99	155	0	0
Mtwara	110	25	0	0	1	1	0	0	0	0	1	135	202	1	7	292	516	0	0	69	106	1	5
Mwanza	181	22	2	4	5	5	3	13	38	0	0	4	10	0	7	0	4	0	0	0	0	0	22
Njombe	136	8	3	6	4	0	0	7	19	2	16	39	94	5	1	0	0	55	190	14	37	0	0
Pwani	328	49	4	3	1	5	2	0	0	6	0	18	19	3	4	42	115	24	32	6	31	0	13
Rukwa	173	4	0	3	5	1	6	12	38	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	126
Ruvuma	178	16	1	3	4	0	1	2	6	3	0	2	22	0	0	11	109	0	0	5	16	0	0
Shinyanga	177	15	0	3	3	8	6	10	31	0	0	0	3	0	3	0	0	0	12	0	0	5	0
Simiyu	124	6	0	1	2	5	2	10	31	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Singida	120	10	2	1	2	0	1	7	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tabora	235	28	1	6	5	3	1	18	55	0	0	0	4	10	0	2	8	0	0	1	0	1	15
Tanga	321	39	4	6	8	1	4	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarime Rorya	99	9	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	17	0	9	0	9	0	2
Kaskazini Pemba	10	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	33	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	6	0	6	0	0
Kusini Pemba	21	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	25	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mjini Magharibi	14	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JUMLA	**6,028**	**864**	**80**	**127**	**110**	**83**	**63**	**137**	**420**	**665**	**1,393**	**583**	**1,251**	**19**	**472**	**1,197**	**2,906**	**488**	**1,295**	**433**	**1,736**	**304**	**863**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

5.6 Mauaji na Sababu Zake

Makosa ya mauaji hutokana na watu kujichukulia sheria mkononi. Idadi kubwa ya mauaji imejitokeza kwenye matukio mbalimbali yanayohusisha wizi wa mifugo, ujambazi, imani za uchawi, wivu/ugoni, visasi, albino, vilabuni, majumbani, bahati mbaya, vichaa, magari, pikipiki na sababu nyingine. Matukio haya yamezidi kuongezeka katika jamii kama inavyoshuhudiwa 2014. Idadi ya makosa ya watu waliouawa imejitokeza kwa wingi katika mikoa ya Tabora **(317)**, Mbeya **(261)**, Kagera **(254)**, Mwanza **(244)** na Dodoma **(216)**.

Jedwali Na.13 linaonesha idadi ya makosa ya mauaji na sababu zake kwa jinsi na mkoa kwa mwaka 2014.

Jedwali Na. 13: Mauaji na Sababu zake kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, 2014

Mkoa	Idadi ya Makosa	Waliouawa			Wizi wa mifugo		Ujambazi		Imani ya uchawi			Wizi wa kawaida	Ugomvi wa kawaida					Kubaka	Magari	Pikipiki	Vicha a	Sababu zingine	Watuhumiwa		
		Jumla	Me	Ke	Wezi	Wenye Mali	Wezi	Wenye Mali	Albino	Vikongwe	Wengineo		Majumbani	Vilabuni	Wivu/ Ugoni	Kisasi	Bahati Mbaya						Me	Ke	Jumla
Arusha	70	75	63	12	4	0	18	0	0	0	0	7	13	8	10	5	1	0	0	0	0	17	50	11	61
Ilala	61	75	71	4	1	3	6	7	0	0	9	33	5	4	0	2	2	0	0	0	0	1	24	0	24
Temeke	96	98	91	7	3	0	22	3	0	1	0	45	7	2	4	3	4	0	0	0	0	0	30	2	32
Kinondoni	106	114	109	5	3	11	7	5	0	0	0	62	6	2	1	4	6	0	0	0	0	3	27	3	30
Dodoma	216	210	169	41	29	9	4	3	0	15	1	7	29	21	32	13	1	0	2	0	1	65	136	4	140
Geita	212	175	149	26	3	6	5	5	0	66	0	31	7	3	4	5	8	0	0	0	0	43	118	49	167
Iringa	104	110	75	35	1	1	3	4	0	31	1	3	5	3	13	8	3	0	0	0	2	30	86	13	99
Kagera	254	267	215	52	8	3	7	9	0	25	0	16	24	8	14	13	7	0	0	0	1	134	98	10	108
Katavi	116	116	70	46	5	0	0	2	0	41	2	10	5	0	10	1	0	0	0	1	0	38	56	19	75
Kigoma	95	111	91	20	3	3	6	13	0	4	1	4	14	3	6	3	5	0	0	1	2	26	122	7	129
Kilimanjaro	85	87	72	15	2	1	18	1	0	2	0	5	17	5	2	3	1	1	0	0	0	23	57	5	62
Lindi	65	59	41	18	2	1	2	0	0	2	0	5	6	2	7	7	2	0	0	1	1	16	20	4	24
Mara	140	141	102	39	12	19	21	4	0	6	0	22	15	6	4	7	1	0	0	0	0	31	84	19	103
Manyara	94	102	96	6	1	2	0	0	0	1	0	0	13	8	17	10	15	0	0	0	0	36	109	8	117
Mbeya	261	266	207	59	15	0	6	0	0	33	4	41	28	25	29	19	9	3	0	3	1	40	168	13	181
Morogoro	152	163	140	23	11	0	4	2	0	4	0	37	8	4	15	11	5	5	1	3	1	49	94	10	104
Mtwara	79	82	70	12	8	0	4	2	0	0	0	12	13	5	5	1	3	1	0	0	3	24	27	6	33
Mwanza	244	255	184	71	10	1	40	6	0	51	3	53	44	18	6	10	8	0	0	0	1	0	136	18	154
Njombe	89	93	70	23	7	1	6	3	0	26	0	1	8	4	5	1	2	1	0	0	2	31	66	9	75
Pwani	116	117	96	21	12	7	16	11	0	0	0	11	12	5	12	2	3	2	0	1	0	21	39	7	46
Rukwa	106	119	75	44	4	2	1	0	0	50	6	22	9	7	11	5	3	0	0	0	2	32	111	13	124
Ruvuma	84	84	68	16	1	3	5	6	0	8	1	10	15	6	5	3	0	0	0	1	1	19	50	7	57
Shinyanga	167	175	132	43	10	1	3	0	0	41	2	21	3	1	6	12	4	0	0	0	2	56	73	8	81
Simiyu	106	110	81	29	3	0	2	2	1	41	2	8	9	2	17	12	1	0	0	0	2	24	67	31	98
Singida	121	121	85	36	5	1	1	9	0	28	1	6	10	5	11	13	2	0	0	0	2	20	122	0	122
Tabora	317	349	234	115	14	17	4	4	0	73	0	33	8	5	49	26	1	0	0	0	1	92	154	7	161
Tanga	109	109	74	35	3	0	4	8	0	7	0	10	16	7	5	2	7	0	0	0	1	34	60	4	64
Tarime - Rorya	86	95	72	23	4	1	10	13	0	1	0	0	9	8	8	5	3	0	0	0	1	28	61	2	63
Wanamaji	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	3
Reli	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
Kaskazini Unguja	5	2	2	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	5	0	5
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	11	12	10	2	1	0	0	1	0	0	0	3	1	1	4	1	0	0	0	0	0	0	16	4	20
Mjini Magharibi	5	6	5	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0	1	3	0	3
Tanzania	**3,775**	**3,902**	**3,023**	**879**	**185**	**93**	**225**	**125**	**1**	**557**	**33**	**519**	**361**	**178**	**314**	**208**	**110**	**13**	**3**	**11**	**28**	**935**	**2,272**	**294**	**2,566**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

5.7 Usafirishaji Haramu wa Binadamu

Ni kitendo haramu cha usafirishaji wa watu kutoka nchi moja kwenda nchi nyingine pasipo kutumia taratibu zilizowekwa kisheria kwa lengo la kujipatia kipato kupitia njia mbalimbali kama ukahaba, kuwatumikisha mashambani,viwandani au sekta za huduma; kulea watu wazima na kazi nyingine.

Nchini Tanzania matukio hayo yameanza kujitokeza kwa kasi tangu mwaka 2007 hadi sasa. Kwa 2014 jumla ya kesi **21** ziliripotiwa ukilinganisha na kesi **36** za 2013. Huu ni upungufu wa kesi **15** sawa na asilimia **41.7.**

Jumla ya watu **65** (wanaume **62** na wanawake **3**) walisafirishwa kwa mwaka 2014 ukilinganisha na idadi ya watu **146** (wanaume **126** na wanawake **20**) waliosafirishwa 2013. Huu ni upungufu wa watu **81** ambao ni sawa na asilimia **64.3 .**

Jumla ya watuhumiwa **17** (wanaume **13** na wanawake **4**) walikamatwa kwa mwaka 2014 ukilinganisha na idadi ya watuhumiwa **31** (wanaume **23** na wanawake **8**) **waliokamatwa** 2013. Huu ni upungufu wa watuhumiwa **14** ambao ni sawa na asilimia **60.9** .

SURA YA SITA

USHUGHULIKIAJI WA KESI

6.0 Utangulizi

Sura hii inaangalia ushughulikiaji wa kesi zilizoripotiwa katika vituo vyote vya polisi nchini. Madhumuni ya sura hii ni kuboresha upelelezi wa kesi kwa kufuatilia na kutathmini masuala yanayohusiana na ushughulikiaji wake. Jedwali Na. 14 linaonesha mchanganuo wa kesi zilivyoshughulikiwa kimkoa.

6.1 Kesi Zilizoshughulikiwa

Kwa mwaka 2014 jumla ya kesi kubwa **70,153** ziliripotiwa katika vituo vya polisi nchini, ikilinganishwa na kesi **73,219** zilizoripotiwa 2013. Huu ni upungufu wa kesi **3,066** sawa na asilimia **4.2**.

Hata hivyo, katika kuzishughulikia kesi hizo, jumla ya kesi **43,071** za mwaka 2014 zinaendelea mahakamani, ikilinganishwa na kesi **46,858** zinazoendelea mahakamani za mwaka 2013. Huu ni upungufu wa kesi **3,787** zinazoendelea mahakamani ambazo ni sawa na asilimia **8.1**.

6.2 Kesi Zilizokuwa Chini ya Upelelezi

Takwimu zinaonesha kuwa kesi zilizokuwa chini ya upelelezi kwa mwaka 2014 ni **32,846** ikilinganishwa na kesi **33,929** zilizokuwa chini ya upelelezi mwaka 2013. Huu ni upungufu wa kesi **1,083** sawa na asilimia **3.2**. Pamoja na hayo, imebainika kuwa baadhi ya kesi kama vile mauaji, unyang'anyi wa kutumia silaha au nguvu, uvunjaji, kugushi, kubaka na wizi. ambazo zipo chini ya upelelezi huchukua muda mrefu kukamilika kutokana na uzito wa makosa hayo.

Jedwali Na. 14: Matokeo ya Kesi Kimkoa na Namna Zilivyoshughulikiwa Kimkoa, Tanzania, 2014

Mkoa	Kesi Zilizoripotiwa	Kesi za Nyuma Zinazoendelea		Jumla ya Kesi	Baada Ya Upelelezi									Zilizo Chini ya Upelelezi
					Zilizofungwa			Zilizopelekwa Mahakamani			Zilizopelekwa Mahakama Kuu			
		Chini ya Upelelezi	Zilizopo Mahakamani		NFA	NOD	"U"	Zinazoendelea	Zilizoshinda	Zilizoshindwa	Zinazoendelea	Zilizoshinda	Zilizoondolewa	
Arusha	2,861	1,280	2,470	6,611	20	10	203	1,292	143	113	24	0	2	1,080
Ilala	4,984	775	1,373	7,132	165	100	464	1,329	294	147	0	0	0	2,485
Temeke	5,442	3,467	2,576	11,485	57	30	143	1,490	825	13	0	0	0	2,884
Kinondoni	8,090	801	3,448	12,339	503	104	1,041	1,777	250	180	0	0	0	4,235
Dodoma	1,863	184	477	2,524	46	10	125	783	295	72	0	0	0	532
Geita	1,584	108	335	2,027	65	1	36	644	200	46	0	0	0	592
Iringa	1,412	517	919	2,848	17	0	56	595	138	52	1	0	1	554
Kagera	3,124	2,070	2,911	8,105	70	3	87	1,205	104	15	1	0	0	1,640
Katavi	914	170	452	1,536	26	11	49	373	113	14	5	2	0	328
Kigoma	2,363	431	1,618	4,412	151	14	103	949	96	20	0	0	0	1,030
Kilimanjaro	3,224	494	1,553	5,271	68	8	115	1,429	202	33	1	0	0	1,369
Lindi	1,138	201	289	1,628	14	6	51	507	107	23	0	0	0	430
Mara	2,393	1,560	2,355	6,308	48	1	72	866	158	14	0	0	0	1,234
Manyara	2,010	1,132	1,585	4,727	26	17	51	910	85	36	0	0	0	885
Mbeya	2,501	846	1,922	5,269	20	0	121	1,124	91	41	0	0	0	1,104
Morogoro	4,048	1,443	2,499	7,990	87	31	208	1,593	132	13	7	0	0	1,984
Mtwara	1,440	648	1,014	3,102	16	4	32	558	85	6	0	0	0	739
Mwanza	1,708	984	1,493	4,185	14	0	71	663	69	21	2	0	0	870
Njombe	1,163	55	417	1,635	54	3	105	483	113	64	1	0	0	341
Pwani	3,492	56	2,182	5,730	130	23	310	1,384	69	21	0	0	0	1,555
Rukwa	1,454	134	197	1,785	110	11	129	545	195	61	0	0	0	403
Ruvuma	2,071	776	1,804	4,651	20	6	83	949	14	4	0	0	0	995
Shinyanga	1,386	850	940	3,176	16	2	45	475	59	10	0	0	0	779
Simiyu	1,053	179	601	1,833	27	2	57	477	66	18	0	0	0	406
Singida	1,265	85	545	1,895	19	11	71	465	166	77	0	0	0	456
Tabora	2,798	2,335	2,329	7,462	87	0	94	875	219	50	0	0	0	1,473
Tanga	2,191	1,111	1,917	5,219	25	4	73	886	78	11	3	0	0	1,114
Tarime - Rorya	1,158	1,312	1,582	4,052	24	5	42	320	30	10	0	0	0	727
Wanamaji	58	20	8	86	1	0	1	19	4	0	22	0	0	33
Reli	57	107	91	255	7	1	0	17	4	0	0	0	0	28
Tazara	41	29	40	110	0	0	5	9	1	0	0	0	0	26
V.Ndege	125	32	6	163	1	0	1	30	5	0	0	0	0	88
Tanzania Bara	**69,411**	**24,192**	**41,948**	**135,551**	**1,934**	**418**	**4,044**	**25,021**	**4,410**	**1,185**	**67**	**2**	**3**	**32,399**
Kaskazini Pemba	49	161	168	378	3	0	0	25	1	1	0	0	0	19
Kaskazini Unguja	145	176	213	534	0	0	0	66	5	0	0	0	0	74
Kusini Pemba	89	92	122	303	2	0	0	44	0	0	0	0	0	43
Kusini Unguja	287	576	473	1336	4	0	2	62	1	0	0	0	0	218
Mjini Magharibi	172	18	147	337	3	0	2	70	3	1	0	0	0	93
Tanzania Zanzibar	**742**	**1,023**	**1,123**	**2,888**	**12**	**0**	**4**	**267**	**10**	**2**	**0**	**0**	**0**	**447**
Tanzania	**70,153**	**25,215**	**43,071**	**138,439**	**1,946**	**418**	**4,048**	**25,288**	**4,420**	**1,187**	**67**	**2**	**3**	**32,846**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

SURA YA SABA

MAJUKUMU NA NGUVU KAZI YA JESHI LA POLISI

7.0 Utangulizi

Jeshi la Polisi linawajibika kusimamia ulinzi na usalama wa raia na mali zao. Ili kutekeleza majukumu hayo, Jeshi la Polisi linahitaji kuwa na nguvu kazi ya kutosha kulingana na viwango vya kimataifa vya askari mmoja kuhudumia watu wapatao **500**. Vilevile, linahitaji rasilimali nyingine kama vifaa, fedha na miundombinu ya kiusalama.

7.1 Nguvu Kazi

Jeshi la Polisi lina jumla ya askari **43,231** wanaowajibika kusimamia ulinzi na usalama wa raia na mali zao. Idadi hii ya askari hupungua kutokana na sababu mbalimbali kama vile kufukuzwa kazi, kuacha kazi kwa hiari, kufariki na utoro jeshini. Kupungua kwa idadi hiyo kunalipunguzia uwezo Jeshi la Polisi katika kukabiliana na uhalifu na wahalifu kwani askari mmoja kwa sasa anahudumia watu wapatao **1,068**.

Katika kipindi cha Januari-Desemba, 2014 jumla ya askari **60** walifukuzwa kazi ukilinganisha na askari **158** mwaka 2013. Askari **15** waliacha kazi ukilinganisha na askari **12** mwaka 2013. Askari **125** walikufa ukilinganisha na askari **145** mwaka 2013. Vilevile, kulikuwa na askari wastaafu **440** ukilinganisha na askari **285** mwaka 2013 na askari watoro **70** katika mwaka 2014.

Uchambuzi huu unatoa taswira kuwa bado kuna uhitaji mkubwa wa kuajiri askari wa kutosha kwa ajili ya kuimarisha ulinzi wa raia na mali zao kutokana na sababu zilizotajwa hapo juu

Jedwali Na. 15: Ikama ya Jeshi la Polisi Tanzania, 2014

Namba	Cheo	Idadi ya Askari Waliyopo		
		Wanaume	Wanawake	Jumla
1	Mkuu wa Jeshi la Polisi	1	0	1
2	Naibu Mkuu wa Jeshi	1	0	1
3	Kamishna	6	0	6
4	Naibu Kamishna	15	2	17
5	Kamishna Msaidizi Mwandamizi	72	2	74
6	Kamishna Msaidizi	83	4	87
7	Mrakibu Mwandamizi	129	17	146
8	Mrakibu	311	25	336
9	Mrakibu Msaidizi	444	56	500
10	Mkaguzi	500	89	589
11	Mkaguzi Msaidizi	1325	201	1,526
12	Sajini Meja	33	2	35
13	Stafu Sajini	1,311	170	1,481
14	Sajini	1,882	412	2,294
15	Koplo	7,896	1,427	9,323
16	Konstebo	20,965	5,850	26,815
	Jumla	**34,974**	**8,257**	**43,231**

SURA YA NANE

MATUKIO YA KUSHTUA

8.0 Utangulizi

Miongoni mwa matukio yaliyoripotiwa na kuchambuliwa katika taarifa hii, yapo matukio yaliyoshtua jamii.

Baadhi ya matukio haya yaliyotangazwa katika vyombo vya habari yalisababisha mshtuko kwa jamii kwa namna yalivyofanyika, wahusika walivyodiriki kuyatenda na wahanga walivyoathirika. Sura hii inaorodhesha na kuelezea baadhi ya matukio hayo.

8.1 Matukio ya Kushtua Yaliyotokea Mwaka 2014

Yafuatayo ni baadhi ya matukio ya kushtua ambayo yalivuta hisia ya jamii kwa mwaka 2014 kama yalivyoripotiwa kutoka sehemu mbalimbali nchini .

1. ZANZIBAR
AJALI YA MELI - (NUN/PCR/1/2014)
Mnamo tarehe 06/01/2014 huko katika mkondo wa Nungwi uliopo Bahari ya Hindi, Meli ya ***Kilimanjaro II*** iliyokuwa inatoka Pemba kwenda Unguja ilipigwa na mawimbi na kusababisha abiria tisa waliokuwa wamekaa eneo la juu ya meli hiyo kutupwa baharini. Katika tukio hilo watu wanne waliokolewa wakiwa hai; na wengine watano ambao ni 1. Fatuma binti Nasri (18) na wenzake wanne walikufa maji. Miili yao ilipatikana na kukabidhiwa kwa ndugu zao kwa ajili ya mazishi. Meli hiyo ilifika salama katika bandari ya Unguja.

2. ZANZIBAR-MKO/PCR/1514/2014
MAUAJI YA RAIA WA KIFARANSA
Tarehe 03/02/2014 huko katika eneo la Matemwe mkoa wa Kaskazini Unguja yaligunduliwa mabaki ya miili inayodhaniwa kuwa ni ya raia wa Kifaransa ambao wanadhaniwa kuwa ni Francios Chererobert Daniel na mke wake Brigette Mary waliouawa tarehe 08/12/2013 na kuzikwa katika kisima cha maji kilichopo eneo hilo. Mabaki ya miili yao iliyokutwa ni pamoja na mafuvu mawili, mifupa ya miguu na mbavu. Katika tukio hilo watu wawili 1.Mohamed bin Matari (39) na 2.Abdalrahman bin Matari (37) wakazi wa Mkunazini walifikishwa mahakamani. Kesi ilikuwa inasubiri matokeo ya uchunguzi wa vinasaba (DNA).

3. ZANZIBAR
ASKARI AUAWA NA MAJAMBAZI. CHK/PCR/8/2014,. MUR.CC NO.8/2014
Mnamo tarehe 01/3/2014 huko Pongwe katika hoteli ya kitalii ya Pongwe Bay iliyopo, mkoa wa Kusini Unguja askari polisi wawili wakiwa lindoni kwenye hoteli hiyo, walivamiwa na majambazi. Katika tukio hilo majambaziwalifanikiwa kupora bunduki moja aina ya SMG baada ya kumpiga risasi askari E.5607 PC Mohamed Mjombo ambaye alifariki papohapo. Askari mwingine F.6198 PC Ibrahim Juma Mohamed alijeruhiwa. Baada ya hapo majambazi hayo yalitoweka. Watuhumiwa watano walikamatwa na kufikishwa mahakamani.

4. ARUSHA
MLIPUKO WA BOMU KATIKA BAR (ARU/IR/4152/2014) PI.43/2014
Mnamo tarehe 13/4/2014 majira ya saa 1:00 usiku huko Manispaa ya Arusha eneo la Mianzini katika baa ya Night Park wateja mbalimbali waliokuwa wakipata huduma na kuangalia mashindano ya mpira wa miguu kwenye luninga walilipuliwa na bomu la kutupa kwa mkono na mtu/watu wasiojulikana. Katika tukio hili watu wawili waliuawa na wengine 15 kujeruhiwa Katika upelelezi watu 11 walikamatwa na kufikishwa mahakamani.

5. TABORA URAMBO - (USK/IR/141/2014) CC 44/2014
MAUAJI (ASKARI POLISI WAWILI) -
Mnamo tarehe 29/4/2014 majira ya usiku huko Usoke wilaya ya Urambo mkoa wa Tabora majambazi saba walivamia nyumba ya Ibrahimu bin Shaban. Askari polisi wawili waliokuwa doria F.5179 PC Jumanne na G. 3388 PC Shabani walipata taarifa ya tukio hilo. Wakati wakielekea eneo la tukio, walivamiwa na majambazi hayo yaliyowapiga risasi na kumuua F.5179 PC Jumanne na kumjeruhi G. 3388 PC Shabani ambaye naye alifariki baada ya kufikishwa hospitali. Baada ya upelelezi, watuhumiwa saba walikamatwa na kesi inaendelea mahakamani.

6. **SIMIYU - BARIADI - (BAR/IR/708/2014) MCC 18/2014**
MAUAJI YA ALBINO
Mnamo tarehe 13/5/2014 saa 1:00 usiku huko Kijiji cha Gasuma mkoani Simiyu Munghu binti Lugata (40) Albino kabila Msukuma aliuawa akiwa ndani ya nyumba yake na kisha mwili wake kutupwa nje ya nyumba ukiwa hauna nguo. Pia mwili huo ulikuwa hauna viungo vya mwili vifuatavyo; mguu wa kushoto kuanzia kwenye goti kwenda chini, vidole viwili vya mkono wa kushoto (shahada na kati) na kucha ya dole gumba la mkono wa kushoto. Watuhumiwa Gudawa binti Yalema (52), Sitta bin Mhindi Maduhu (39), Yika bin Jasamila Sungwa (42) , Nkamba bin Saguda (18), Majeshi bin Suluja (38) Mabula bin Bodo Kidahadi (52) na Dede bin Madono Bukoli walikamatwa. Mtuhumiwa Dede bin Madono Bukoli amefariki akiwa mahabusu kwenye gereza la Wilaya Bariadi. Kesi inaendelea mahakamani.

7. ARUSHA
SHEIKH AJERUHIWA KWA BOMU- (ARU/IR/7088/2014) PI.53/2014
Mnamo tarehe 03/07/2014 majira ya saa 4:00 usiku huko katika eneo la Kilombero jijini Arusha, Sheikh wa Msikiti wa Qiblaten aitwaye Sood Ally Sood (37) mkazi wa Arusha akiwa na mgeni wake Muhaji Kifea (38) mkazi wa Sinza jijini Dar es Salaam walijeruhiwa kwa bomu la kurushwa kwa mkono walipokuwa wakila daku nyumbani kwake na mtu/watu wasiojulikana. Bomu hilo lilimjeruhi Sheikh Sood Ally Sood miguuni na mapajani wakati mwenzake Muhaji Kifea alipata majeraha makubwa miguuni na kupoteza baadhi ya vidole vya miguu yote. Majeruhi walipelekwa hospitali kwa matibabu na kuruhusiwa. Inadaiwa kuwa chanzo ni Sheikh huyo kwenda kinyume na maadili ya dini ya Kiislam. Mtuhumiwa mmoja Yusuph bin Ally Yuhsa alikamatwa na kufikishwa mahakamani.

8. TANGA
UNYANG'ANYANYI WA KUTUMIA SILAHA KWA WAGENI RAIA WA ITALY- (PAN/IR/416/2014)
Mnamo tarehe 07/07/2014 saa 7:00 usiku huko katika kijiji cha Sange, Wilaya ya Pangani, Petro Holini Trovero (57), mkewe Alessandra w/o Petro (63) na mtoto wao Alberto Trovero wakiwa katika Hoteli ya Safari iliyopo eneo la Sange walivamiwa na majambazi wakiwa na silaha mbalimbali za jadi na kuporwa TZS 4,000,000/=, EURO 1000, hati ya kusafiria ya Italy, ñATM cardò ya Italy, simu tatu aina ya Nokia na Alcatel, leseni ya gari, pete mbili za dhahabu na begi la nguo. Jumla ya thamani haijajulikana na watuhumiwa bado kukamatwa. Kesi ilifungwa tarehe 15/09/2014 hadi watuhumiwa watakapopatikana.

9. ARUSHA
MLIPUKO WA BOMU KATIKA MGAHAWA - (ARU/IR/7196/2014) PI.50/2014
Mnamo tarehe 07/07/2014 majira ya saa 4:30 usiku huko katika eneo la Gymkhana, Arusha katika mgahawa wa Vama Traditional Indian Cuisine mtu/watu wasiojulikana wakiwa na pikipiki walirusha kitu kinachodhaniwa kuwa ni bomu na kuwajeruhi watu wanane wenye asili ya Kiasia waliokuwa wakipata chakula na burudani kwenye mgahawa huo . Mmoja wa majeruhi hao aliyetambulika kwa jina la Deepak Gupta (25), alipoteza mguu wake wa kushoto uliokatwa kutokana na kujeruhiwa vibaya. Majeruhi wengine katika tukio hilo ni Vinod Suresh, Ritwik Khandelwal, Raj Rajin, Prateek Javey, Manci Gupta, Marisa Gupta na Mahushi Gupta ambao ni ndugu na walipelekwa katika Hospitali ya Selian kwa matibabu. Chanzo cha tukio hilo,inadhaniwa ni kutaka kuimarisha Uislam. Watuhumiwa wanane (8) wamekamatwa na kesi ilipelekwa mahakamani.

10. DAR ES SALAAM. - ILALA (MSB/IR/4429/2014)
UNYANG'ANYI WA KUTUMIA SILAHA - STANBIC BANK
Mnamo tarehe 27.07.2014 saa 8:00 mchana huko Kariakoo mtaa wa Swahili/Tandamti (W) Ilala, majambazi 5 wakiwa na silaha aina ya bastola wakitumia gari aina ya Noah rangi ya fedha walivamia Benki ya Stanbic na kuwaweka chini ya ulinzi wateja pamoja na wafanyakazi; na kisha kupora fedha taslimu TZS. 75,000,000/= na kutoweka kusikojulikana. Hakuna mtuhumiwa aliyekamatwa. Upelelezi unaendelea.

11. ZANZIBAR –(MAZ/PCR/46/2014)
KUPATIKANA NA SILAHA NA RISASI (WAZIRI WA ZAMANI WA SMZ)
Mnamo tarehe 02/8/2014 majira ya saa 7:00 mchana polisi walipata taarifa kuwa huko Chukwani mkoa wa Mjini Magharibi, Mansour Yussuf Himid aliyekuwa Waziri wa Miundombinu, Ardhi na Nishati katika Serikali ya Mapinduzi Zanzibar (SMZ) alikutwa akimiliki silaha za moto kinyume cha sheria. Upekuzi ulifanyika nyumbani kwake na zilipatikana silaha mbili na risasi: bastola aina ya Beretta namba F 76172 W na risasi zake 295; na bunduki aina ya óShortgunô namba 1904/364/3 na risasi zake 112. Mtuhumiwa alifikishwa mahakamani na kesi inaendelea.

12. TABORA - KALIUA
KUJERUHIWA KWA ALBINO -(KAU/IR/835/2014) CC.63/2014
Mnamo tarehe 5/8/2014 saa 3.00 usiku huko mtaa wa Mtega kitongoji cha Ugasa, kata ya Usinge Tarafa na Wilaya ya Kaliua watu watatu walivamia makazi ya familia ya mtoto Pendo binti Sengerema mwenye umri wa miaka 15, ambaye ni albino na mkazi wa Uganza. Baada ya kuvamia walimkata mkono wake wa kulia na kutoweka nao. Mtoto huyo alishindwa kupata msaada kutokana na kuishi na mama yake ambaye ni kipofu. Mtuhumiwa mmoja John bin Fumbuka alikamatwa na kufikishwa mahakamani.

13. TABORA
KUJERUHIWA KWA ALBINO -(IGU/IR/1070/2014) CC. 98/2014
Mnamo tarehe 16/8/2014 majira ya saa 6:00 usiku huko katika kitongoji cha Mkuyuni kijiji cha Buhekera kata ya Igoweko wilaya ya Igunga Mungu binti Masaga (35) Albino akiwa amelala na mume wake Mapambo bin Mashili (50) walivamiwa na watu wasiofahamika ambao walimuua Mapambo bin Mashili na kisha kumkata kiwiko cha mkono wa kushoto Mungu binti Masaga. Baada ya tukio hilo wavamizi walitoweka na kiwiko hicho. Majirani walifika na kutoa msaada wa kumpeleka majeruhi katika hospitali ya Igunga kwa matibabu. Polisi imewakamata watuhumiwa watatu ambao ni Mandu bin Simbi Msukuma (25), Jilala bin Simbi (33) Msukuma na Mahona bin Njile (29) wote wakulima kijiji cha Buhekera na kuwafikisha mahakamani.

14. KIGOMA
POLISI WAUA MAJAMBAZI WATANO - (KAS/IR/2322/2014)
Mnamo tahere 3/9/2014 majira ya saa 11:00 alfajiri askari polisi walifanya msako huko katika pori la mto Malagarasi wilaya ya Kasulu kwa nia ya kuwasaka majambazi wanaojihusisha na matukio ya unyang'anyi wa kutumia silaha na utekaji wa magari ya abiria mkoani Kigoma. Katika msako huo Polisi walipambana na majambazi watano ambao waliuawa na Polisi walifanikiwa kukamata bunduki mbili aina ya SMG no 691220 na SMG no UA40501997, mabomu matatu ya kutupa kwa mkono na magazini tatu zenye jumla ya risasi 68. Majambazi waliouawa hawakutambuliwa. Kesi imefungwa

15. GEITA
UVAMIZI WA KITUO CHA POLISI USHIROMBO - (USH/IR/1072/2014) MCC.31/2014
Mnamo tarehe 6/9/2014 majira ya saa 9:00 alfajiri huko Bukombe majambazi zaidi ya kumi wakiwa na mabomu walivamia kituo cha polisi cha Ushirombo na kuwaua askari WP. 7106 Uria Mwandiga na G. 2615 PC Dunstan Kimati na kuwajeruhi askari wengine wawili E.5831 CPL David Ngupama aliyejeruhiwa sehemu kichwani na usoni na H.627 PC Mohamed Hassan aliyevunjika mguu wa kulia kwa kupigwa risasi. Katika tukio hilo majambazi pia waliharibu kituo na kuiba silaha 7 aina ya SMG, silaha 3 aina ya Shortgun na risasi zaidi ya 200. Chanzo kilikuwa kuiba silaha. Mtuhumiwa Said bin Adam, kwa jina maarufu Said alikamatwa akiwa na bomu moja la kutupwa na mkono aina ya 11 - S AE - 05, GRFLLAN CR MAFUNLACCM6 & 04SAE050. Mtuhumiwa alifikishwa mahakamani.

16. RUVUMA
ASKARI WAJERUHIWA KWA BOMU (SOG/IR/3727/2014)
Mnamo tarehe 16/09/2014 majira ya saa 7:30 usiku huko kata ya Msufini eneo la Matarawe wilaya ya Songea watu watatu wasiofahamika walitupa kitu kinachosadikiwa kuwa ni bomu la kutupwa kwa mkono ambalo limetengenezwa kienyeji na kuwajeruhi askari watatu waliokuwa doria. Waliojeruhiwa ni WP.10399 PC Felista, ,G.7351 PC Ramadhani na G.5515 PC John kwa kupata majeraha sehemu mbalimbali za miili. Hakuna mtuhumiwa aliyekamatwa

17. KIGOMA- (KAS/IR/2707/2014) CC27/2014
MAUAJI KUTOKANA NA IMANI ZA KISHIRIKINA
Mnamo tarehe 06/10/2014 majira ya saa 10.00 alfajiri huko katika kijiji cha Murufit wilaya ya Kasulu kundi lenye watu 26 walipiga mayowe ya kuitana. Baada ya kukusanyika walivamia nyumba saba za wanakijiji wenzao na kuwaua kisha kuwachoma moto baada ya kuwahisi kwamba ni wachawi.Waliouawa ni John bin Muvumba (68), Elizabeth binti Kaje (55), Dyaba bin Kitwe (55),Vincent bin Ntiyaba (42), Herman bin Ndabiloye (78), Redempta binti Mdogo (60), Ramadhani bin Kalaliza (70) wote ni wakazi wa kijiji cha Murufit. Watuhumiwa wote 26 walikamatwa na kufikishwa mahakamani

18. RUVUMA
BOMU LATEGWA KATIKA KIZUIZI CHA MAGARI CHA POLISI - (SOG/IR/3727/2014)
Mnamo tarehe 28/10/2014 saa 1:00 usiku huko katika eneo la Mshangano wilaya ya Songea katika kituo cha ukaguzi wa magari kinachosimamiwa na askari wa usalama barabarani ambacho kipo karibu na kituo cha kurushia matangazo cha Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC) liligundulika bomu lililotengenezwa kienyeji na watu wasiojulikana. Bomu hilo lilitegulliwa na wataalamu toka Jeshi la Wananchi wa Tanzania (JWTZ) kwa kushirikiana na Jeshi la Polisi). Upelelezi wa kina unafanyika ili kuwabaini na kuwakamata wale wote waliohusika na tukio hilo.

19. RUVUMA. - (SOG/IR/5324/2014)
BOMU LAJERUHI ASKARI POLISI WAWILI NA KUUA.
Mnamo tarehe 26/12/2014 majira ya saa 7:30 usiku huko katika Mtaa wa Kotazi uliopo kata ya Majengo Manispaa ya Songea Mkoa wa Ruvuma askari polisi watano waliokuwa katika doria ya kawaida ili kuimarisha usalama wakati wa sikukuu ya Krismasi, walirushiwa bomu lililotengenezwa kienyeji na mtu mmoja mwanaume ambaye jina lake halikufahamika mwenye umri kati ya miaka 25-35 akiwa na wenzake watatu. Bomu hilo liliwajeruhi G 7903 PC Mselem na WP. 8616 PC Mariam. Hata hivyo, mrushaji wa bomu hilo alifariki baada ya kulipukiwa wakati akiwa katika harakati za kulirusha. Watuhumiwa wengine waliokuwa pamoja na marehemu walitoroka na wanatafutwa.

20. MWANZA
KUTEKWA KWA MTOTO ALBINO – (NGU/IR/1202/2014)
Mnamo tarehe 27/12/2014 majira ya saa 4:30 usiku huko katika kijiji cha Ndamhi kata ya Fukaro Tarafa ya Mwamashimba Wilaya ya Kwimba, watu wawili walivunja mlango wa nyumba ya Emmanuel bin Shirinde kwa jina maarufu Nundi (28) kwa kutumia jiwe kubwa maarufu óFatuma'. Watuhumiwa walifanikiwa kuingia ndani ya nyumba wakiwa na tochi na mapanga huku wakiwatishia kuwaua wakazi wake. Hatimaye walifanikiwa kumuiba mtoto aitwaye Pendo binti Emmanuel au kwa jina maarufu Nundu miaka (4) ambaye ni Albino na kutoweka nae kwa kutumia usafiri wa pikipiki iliyokuwa imeegeshwa jirani na nyumba yao. Chanzo cha uhalifu huo ni imani za kishirikina. Watuhumiwa 15 walikamatwa kuisaidia polisi katika upelelezi.

SURA YA TISA

HITIMISHO NA MAPENDEKEZO

9.0 Utangulizi

Taarifa hii imeangalia hali ya uhalifu kwa mwaka 2014 na kuilinganisha na mwaka 2013. Katika uchambuzi huu, yamebainika mafanikio na changamoto mbalimbali. Hivyo, iko haja ya kuhamasisha na kushirikisha wadau na jamii kwa ujumla katika kutatua changamoto zilizobainika ili kuongeza ufanisi katika kupambana na uhalifu nchini.

9.1 Mapendekezo

Baada ya kuangalia hali ya uhalifu nchini taarifa hii inatoa mapendekezo yatakayoliwezesha Jeshi la Polisi kufanya kazi zake kwa ufanisi zaidi na kutoa huduma bora kwa wananchi. Hii itasaidia kujenga mazingira salama kwa wananchi, taasisi na wawekezaji katika uzalishaji, shughuli za kijamii na ujenzi wa taifa kwa ujumla

Ili kukabiliana na changamoto zilizopo katika kupambana na uhalifu Jeshi la Polisi linapendekeza mambo yafuatayo;-

1. Waajiriwe askari wa kutosha sambamba na ujenzi wa Vituo vya Polisi katika sehemu mbalimbali za nchi ili kwenda sambamba na ongezeko la idadi ya watu.
2. Ikama iboreshwe na iendane na wakati na mazingira ya kazi.
3. Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi Tanzania kiimarishwe kwa kujengewa uwezo wa rasilimali watu na vitendea kazi ili kufanya ufuatiliaji katika mikoa na wilaya pamoja na kufanya tafiti maalumu zinazohusiana na aina mbalimbali za uhalifu.
4. Kulipatia Jeshi la Polisi vitendea kazi vya kutosha hususani magari, pikipiki na zana zingine muhimu.
5. Kuwepo na msisitizo wa elimu ya ulinzi jirani na ulinzi shirikishi (polisi jamii) ili kudumishaamani na utulivu katika ngazi za kijiji, kata/shehia, tarafa, wilaya, mkoa na taifa. Kwa kuanzia, inapendekezwa kuwa iundwe Kamati ya Kitaifa ya Polisi Jamii ikijumuisha wadau mbalimbali. Hii itasaidia kuepusha makosa ya jinai yasitokee kabla ya kutendeka.
6. Kuimarisha doria na misako kwa kushirikiana na viongozi wa mitaa ili kuwatambua wageni wanaoingia katika eneo husika na kutoa taarifa katika vyombo husika kuwabaini kama ni wema au vinginevyo hatua zichukuliwe. Pia kutoa taarifa za wenyeji ambao wanafanya au kujihusisha na vitendo vya kihalifu.
7. Bajeti ya Jeshi la Polisi iongezwe na itolewe kwa muda kukidhi mahitaji ambayo yatawezesha utoaji huduma bora kwa wananchi ili waweze kujenga uchumi imara kwa maendeleo ya nchi na watu wake.
8. Yatolewe matibabu maalum kwa wanaoumia kazini na wenye maradhi ya kudumu na wenye VVU.
9. Elimu ya uraia itolewe kwa wananchi ili waweze kutii sheria bila ya shuruti.

10. Elimu ya usalama barabarani iendelee kutolewa ili kupunguza vifo, majeruhi na uharibifu wa vyombo, mali na miuondombinu.
11. Wananchi waelimishwe ili wasivamie vituo vya polisi na kushambulia askari.
12. Kuimarishwa kwa elimu na mafunzo ya askari yanayoendana na maendeleo ya sayansi na teknolojia.
13. Elimu na mafunzo kwa askari iendelee kusisitizwa hasa katika utendaji wa kazi za kila siku na wawe na ujuzi wa kuchambua matukio yanayoripotiwa vituoni ili kuwezesha upatikanaji wa takwimu sahihi. Usahihi wa takwimu ndiyo utakaowezesha kupanga mipango ya muda mfupi, kati na muda mrefu katika kukabiliana na uhalifu.
14. Mafunzo kwa wapelelezi na idadi yao iongezwe kulingana na ukubwa wa kesi katika mikoa husika.
15. Kuingiza dhana ya Tathmini ya Athari za Kiusalama katika uwekezaji ili kuepusha migogoro itakayoweza kujitokeza baina ya wananchi na wawekezaji.

9.2 Hitimisho

Ni muhimu ufuatiliaji ukafanyika kwa kina ili kila mtu akatambua wajibu wake. Hii itawezesha kupunguza matukio ya uhalifu ambayo ni kero kwa wananchi. Hapo ndipo fursa za uzalishaji zitaongezeka na kuinua kipato cha mtu mmoja mmoja na hatimatiye taifa kwa ujumla.

Kwa mara nyingine Jeshi la Polisi linatoa shukrani zake za dhati kwa uongozi wa juu Serikalini na Wizara kwa ushirikiano waliouonesha kwa njia mbalimbali. Jeshi linatoa ombi kwa uongozi huo kuzidi kulipatia rasilimali za kutosha katika kupambana na uhalifu. Tukumbuke kuwa shughuli za kupambana na uhalifu ni mchakato unaoendelea na hivyo mwisho wa taarifa hii ndio mwanzo wa taarifa inayokuja.

VITUO VYA POLISI TANZANIA